

- доказану потребу за здравственом заштитом на нивоу кантона.
- (4) Сагласно програму здравствене заштите кантоналног министарства здравства, стандарди и нормативи здравствене заштите из става (3) ове тачке основ су уговарања завода здравственог осигурања кантона са здравственим установама, при чему се не смије угрозити пословање завода".

III.

Тачка VI. мијења се и гласи:

"VI.

- (1) Стандард хитне медицинске помоћи, хигијенско-епидемиолошке дјелатности, центара за промоцију здравља и превенцију болести и јавног здравства утврђује се бројем становника по једном радном тиму, по специјалности, с тим да се дио средстава финансира из обавезног здравственог осигурања, а дио из буџета.
- (2) Уцешће средстава здравственог осигурања у финансирању дјелатности из става (1) ове тачке износи 85%.
- (3) Уколико у одређеном кантону, удио осигураних лица у укупном броју становника одступа значајно од процента из става (2) ове тачке, кантонално министарство здравства може утврдити други удио који се за дјелатности из става (1) ове тачке финансира из средстава обавезног здравственог осигурања."

IV.

Иза тачке VI. додаје се нова тачка VIa која гласи:

"VIa

Уколико се хигијенско-епидемиолошка дјелатност, дјелатност хитне медицинске помоћи, дјелатност раног раста и развоја, дјелатност центара за промоцију здравља и превенцију болести, центара за ментално здравље у заједници, центара за физикалну рехабилитацију обавља у оквиру дома здравља организује се на тај начин да се успоставља рад комплетних стручних тимова спрам величине подручја за који се оснива дом здравља."

V.

Иза тачке XIII додаје се нова тачка XIIIa. која гласи:

"XIIIa.

- (1) Састав радног тима је дефинисан одређеним бројем чланова тима по профилима и нивоу образовања.
- (2) Наведени ниво образовања је по важећем квалификационом оквиру приказан као први циклус ВСС (Бацелор) и други циклус ВСС (Мастер), што подразумева да је првом циклусу ВСС еквивалентан ВШ VI степен образовања, а другом циклусу ВСС еквивалентан је ВСС VII степен образовања.
- (3) Уколико за одређену дјелатност постоји кадар посебне струке, предност при попуњавању тимова ће се дати том профилима, а уколико не постоји, уз сагласност министарства, ангажоваће се кадар расположивог профила."

VI.

- (1) Прилог 2. "Номенклатура услуга здравствене заштите", у дијелу "Номенклатура услуга у примарној здравственој заштити" и у дијелу "Номенклатура услуга јавног здравства", мијења се и допуњује, те гласи и чини саставни дио ове наредбе (**Прилог 2.**)
- (2) Измјене и допуне у наслову "Номенклатура услуга у примарној здравственој заштити" односе се на следеће:
- Услуге опште и породичне медицине;
 - Услуге Центра за промоцију здравља и превенцију болести (ЦПП);

- Услуге здравствене заштите предшколске дјеце;
- Услуге Центра за рани раст и развој;
- Услуге здравствене заштите жена и
- Услуге заштита здравља зуба и уста код дјете и младих (до 18 година).

- (3) Допуне у дијелу "Номенклатура услуга јавног здравства", односе се на нове услуге у циљу подршке Центру за промоцију здравља и превенцију болести (ЦПП), и то за кантоналне заводе за јавно здравство и за Завод за јавно здравство Федерације Босне и Херцеговине.

- (4) У преосталом дијелу Прилог 2. "Номенклатура услуга здравствене заштите" остаје непромијењен.

VII.

Изузетно од рока утврђеног тачком VIII. ове наредбе, стандарди и нормативи за дјелатност центара за промоцију здравља и превенцију болести могу се примјенити и током 2026. године, уколико одређени дом здравља испуни прописане услове и уколико је то у складу са финансијским плановима надлежног завода здравственог осигурања кантона.

VIII.

Ова наредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ", а примјењиваће се од 01.01.2027. године.

Број 02-02-7224-1/25

06. јануара 2026. године

Сарајево

Министар

Др Недиљко Римац, с. р.

Na osnovu člana 35. stav (4) Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11, 36/18 i 61/22), federalni ministar zdravstva donosi

NAREDBU

O IZMJENAMA I DOPUNAMA NAREDBE O STANDARDIMA I NORMATIVIMA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE IZ OBAVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I.

U Naredbi o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 82/14, 107/14 i 58/18), u tački I. Prilog 1. "Standardi i normativi" mijenja se i glasi i čini sastavni dio ove naredbe (**Prilog 1.**)

II.

Iza tačke II. dodaje se nova tačka IIa. koja glasi:

"IIa.

- (1) Standardi i normativi zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja ovom naredbom se utvrđuju kao minimum standarda i normativa.
- (2) Prilikom izrade programa zdravstvene zaštite kantonalnog ministarstva zdravstva definisaće se mreža djelatnosti zdravstvene zaštite za područje kantona na način da se obezbjedi odgovarajuća dostupnost pojedinih djelatnosti zdravstvene zaštite uzimajući u obzir racionalno korištenje resursa.
- (3) Programom zdravstvene zaštite iz stava (2) ove tačke, može se utvrditi standard i normativ zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i iznad minimuma utvrđenog ovom naredbom, a uz obrazloženje nadležnog zavoda za javno zdravstvo kantona o opravdanosti. Cilj ovakvog programskog opredjeljenja je obezbjediti bolju dostupnost zdravstvene zaštite, unapređenje kvaliteta

zdravstvene zaštite ili drugu dokazanu potrebu za zdravstvenom zaštitom na nivou kantona.

- (4) Saglasno programu zdravstvene zaštite kantonalnog ministarstva zdravstva, standardi i normativi zdravstvene zaštite iz stava (3) ove tačke osnov su ugovaranja zavoda zdravstvenog osiguranja kantona sa zdravstvenim ustanovama, pri čemu se ne smije ugroziti poslovanje zavoda."

III.

Tačka VI. mijenja se i glasi:

"VI.

- (1) Standard hitne medicinske pomoći, higijensko-epidemiološke djelatnosti, centara za promociju zdravlja i prevenciju bolesti i javnog zdravstva utvrđuje se brojem stanovnika po jednom radnom timu, po specijalnosti, s tim da se dio sredstava finansira iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, a dio iz budžeta.
- (2) Učešće sredstava zdravstvenog osiguranja u finansiranju djelatnosti iz stava (1) ove tačke iznosi 85%.
- (3) Ukoliko u određenom kantonu, udio osiguranih lica u ukupnom broju stanovnika odstupa značajno od procenta iz stava (2) ove tačke, kantonalno ministarstvo zdravstva može utvrditi drugi udio koji se za djelatnosti iz stava (1) ove tačke finansira iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja."

IV.

Iza tačke VI. dodaje se nova tačka VIa koja glasi:

"VIa

Ukoliko se higijensko-epidemiološka djelatnost, djelatnost hitne medicinske pomoći, djelatnost ranog rasta i razvoja, djelatnost centara za promociju zdravlja i prevenciju bolesti, centara za mentalno zdravlje u zajednici, centara za fizikalnu rehabilitaciju obavlja u okviru doma zdravlja organizuje se na taj način da se uspostavlja rad kompletnih stručnih timova spram veličine područja za koji se osniva dom zdravlja."

V.

Iza tačke XIII dodaje se nova tačka XIIIa. koja glasi:

"XIIIa.

- (1) Sastav radnog tima je definisan određenim brojem članova tima po profilima i nivou obrazovanja.
- (2) Navedeni nivo obrazovanja je po važećem kvalifikacionom okviru prikazan kao prvi ciklus VSS (Bachelor) i drugi ciklus VSS (Master), što podrazumijeva da je prvom ciklusu VSS ekvivalentan VŠ VI stepen obrazovanja, a drugom ciklusu VSS ekvivalentan je VSS VII stepen obrazovanja.
- (3) Ukoliko za određenu djelatnost postoji kadar posebne struke, prednost pri popunjavanju timova će se dati tom profilu, a ukoliko ne postoji, uz saglasnost ministarstva, angažovaće se kadar raspoloživog profila."

VI.

- (1) Prilog 2. "Nomenklatura usluga zdravstvene zaštite", u dijelu "Nomenklatura usluga u primarnoj zdravstvenoj zaštiti" i u dijelu "Nomenklatura usluga javnog zdravstva", mijenja se i dopunjuje, te glasi i čini sastavni dio ove naredbe (**Prilog 2.**).
- (2) Izmjene i dopune u naslovu "Nomenklatura usluga u primarnoj zdravstvenoj zaštiti" odnose se na sljedeće:
- Usluge opšte i porodične medicine;
 - Usluge Centra za promociju zdravlja i prevenciju bolesti (CPP);
 - Usluge zdravstvene zaštite predškolske djece;
 - Usluge Centra za rani rast i razvoj;
 - Usluge zdravstvene zaštite žena i

f) Usluge zaštita zdravlja zuba i usta kod djece i mladih (do 18 godina).

- (3) Dopune u dijelu "Nomenklatura usluga javnog zdravstva", odnose se na nove usluge u cilju podrške Centru za promociju zdravlja i prevenciju bolesti (CPP), i to za kantonalne zavode za javno zdravstvo i za Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine.
- (4) U preostalom dijelu Prilog 2. "Nomenklatura usluga zdravstvene zaštite" ostaje nepromijenjen.

VII.

Izuzetno od roka utvrđenog tačkom VIII. ove naredbe, standardi i normativi za djelatnost centara za promociju zdravlja i prevenciju bolesti mogu se primjeniti i tokom 2026. godine, ukoliko određeni dom zdravlja ispunji propisane uslove i ukoliko je to u skladu sa finansijskim planovima nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja kantona.

VIII.

Ova naredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivaće se od 01.01.2027. godine.

Broj 02-02-7224-1/25

06. januara 2026. godine

Sarajevo

Ministar

Dr. Nediljko Rimac, s. r.

PRILOG 1.

STANDARDI I NORMATIVI PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Opšta medicina

Porodična medicina

Djelatnost porodične medicine osigurava jedan radni tim na 1.800 osiguranih lica i to za stanovništvo starije od 6 godina.

Za stanovništvo koje je obuhvaćeno porodičnom medicinom prestaju djelovati službe opšte medicine i zdravstvene zaštite školske djece i omladine.

Za djecu uzrasta do 6 godina opštu zdravstvenu zaštitu obezbjeđivaće pedijatri, a u područjima gdje pedijatri nisu dostupni, ova djeca opštu zdravstvenu zaštitu mogu dobiti u porodičnoj medicini.

Ukoliko tim porodične medicine pruža usluge djeci 0-6 godina, pruža ih prema nomenklaturi usluga za zdravstvenu zaštitu predškolske djece.

Osnovni sastav tima porodične medicine je:

- 1 doktor medicine specijalista porodične medicine ili doktor medicine specijalista druge grane medicine sa dodatnom edukacijom iz porodične medicine (PAT),
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS sa završenom edukacijom iz porodične medicine (PAT).

Zatečeni doktori medicine sa završenom edukacijom iz porodične medicine (PAT), mogu raditi u timu porodične medicine još najduže 5 godina od dana stupanja na snagu ove naredbe.

Godišnja vrijednost naknade po osiguraniku (kapitacija) iznosi:

Dobne grupe	Težnički koeficijent kapitacije	Porodična medicina BEZ	
		Osnovna kapitacija	Ustavni novac za plaćanje po slučaju
0-6 godina	2,1	96,60	4,83
7-19 godina	1	46,00	2,30
20-49 godina	1,3	59,80	2,99
50-64 godine	1,8	82,80	4,14
preko 65 godina	2,5	118,00	5,75

*Ustavni novac za nagradno plaćanje se isplaćuje samo ukoliko tim porodične medicine ispunji postavljene uslove (određena vrijednost indikatora izvršenja ili indikatora kvaliteta ili druge uslove). Ovaj novac zadržava zavod zdravstvenog osiguranja i isplaćuje ga samo timovima porodične medicine koji

su ostvarili planirane vrijednosti indikatora (izvršenja ili kvaliteta) ili drugih parametara koje odredi zavod zdravstvenog osiguranja, te ga isplaćuje domu zdravlja kod koga su zaposleni članovi tima koji je zaslužio nagradno plaćanje. Domu zdravlja pripada određeni iznos manipulativnih i zajedničkih troškova koji ne mogu iznositi više od 30% ukupnog iznosa nagradnog plaćanja. Ovdje je predviđen minimalni dio sredstva za plaćanje po učinku. Zavod zdravstvenog osiguranja može ova sredstva povećati u skladu sa metodologijom plaćanja po učinku.

U rijetko naseljenom ruralnom području nadležni zavod zdravstvenog osiguranja će prilagoditi iznos kapitacije primjenom određenih korektivnih faktora zavisno od veličine populacije, udaljenosti od zdravstvenih kapaciteta, kao i putnih komunikacija i drugih relevantnih faktora.

Pored ovih članova, jedna medicinska sestra/tehničar opšteg smjera sa završenim prvim ciklusom VSS, a za poslove promocije zdravlja i prevencije bolesti, uključena je na 3 tima porodične medicine.

Godišnja vrijednost naknade za program rada ove medicinske sestre iznosi 52.900 bodova.

Zdravstvena zaštita za stanovništvo preko 6 godina

Izuzetno, kada ne postoji mogućnost organizovanja rada timova porodične medicine, zdravstvenu zaštitu za stanovništvo preko 6 godina osigurava jedan radni tim na 2.000 osiguranih lica ove populacije.

Sastav tima:

- 1 doktor medicine
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 90.700 bodova.

Patronažna djelatnost/Zdravstvena njega u zajednici

Patronažna djelatnost, odnosno zdravstvena njega u zajednici obuhvata zdravstvenu njegu u kući i vanbolničku palijativnu njegu.

Zdravstvenu njegu u zajednici osigurava medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS sa dodatnom edukacijom iz zdravstvene njege u zajednici ili viša medicinska sestra/tehničar sa dodatnom edukacijom iz zdravstvene njege u zajednici, a izuzetno medicinska sestra/tehničar SSS sa dodatnom edukacijom iz zdravstvene njege u zajednici na 3.000 osiguranih lica u urbanom području, odnosno na 1.500 osiguranih lica izvan urbanog područja.

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 52.900 bodova.

Vanbolničku palijativnu njegu osigurava medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS sa usmjerenom edukacijom iz palijativne njege ili viša medicinska sestra/tehničar sa dodatnom edukacijom iz palijativne njege, na 3000 osiguranih lica u urbanom području, odnosno na 1.500 osiguranih lica izvan urbanog područja.

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 52.900 bodova.

Izuzetno, ukoliko dom zdravlja nema organizovanu zdravstvenu njegu u zajednici, dužan je organizovati rad patronažne djelatnosti u okviru tima porodične medicine.

Zdravstvena zaštita djece u dobi od 0 do 6 godina Opšta zdravstvena zaštita djece predškolskog uzrasta

Zdravstvenu zaštitu djece u dobi do 6 godina osigurava jedan radni tim na 900 osiguranih lica ove populacije, odnosno na 12.000 osiguranih lica ukupne populacije. Kod izračuna se primjenjuje povoljnija od ove dvije varijante.

Sastav tima:

- 1 doktor medicine specijalista pedijatar,

- 1 medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS ili VŠS VI stepen,
- 1 pedijatrijska sestra/tehničar ili medicinska sestra/tehničar SSS.

Najmanje jedna od ove dvije medicinske sestre moraju imati završenu edukaciju iz ranog rasta i razvoja.

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 183.500 bodova.

Djelatnost imunizacije

Provođenje obaveznog programa imunizacije osigurava jedan radni tim na 120.000 osiguranih lica ukupne populacije.

Sastav tima:

- 1 doktor medicine, specijalista pedijatar sa kontinuiranom edukacijom iz oblasti imunizacije (prema Pravilniku) ili doktor medicine sa kontinuiranom edukacijom iz oblasti imunizacije (prema Pravilniku),
- 1 medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS.

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 137.500 bodova.

Izuzetno, ova djelatnost može biti organizovana u nekoj drugoj službi doma zdravlja (Porodična medicina, HES ili druga organizaciona jedinica).

Centar za rani rast i razvoj

Rani rast i razvoj, te rana intervencije kod uočenih problema se organizuje kao podrška djelatnosti primarne zdravstvene zaštite, a osigurava je jedan radni tim na 120.000 osiguranih lica ukupne populacije.

Ovaj centar se obavezno organizuje za područje kantona bez obzira na broj osiguranih lica u kantonu.

Ukoliko kanton ima toliki broj osiguranih lica da je potrebno više od jednog tima, može se organizovati i više od jednog centra pri čemu se centar osniva u jednom mjestu, ali za korisnike iz više susjednih opština. Prilikom odabira sjedišta nekog od satelitskih centara potrebno je voditi računa o veličini tog doma zdravlja, kao i razvijenosti službe za zdravstvenu zaštitu djece u dobi do 6 godina.

Sastav tima:

- 1 logoped prvi ciklus VSS,
- 1 medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS,
- 1 diplomirani psiholog ili magistar psihologije.

Ukoliko se procijeni potrebnim, dodatno se u timu može angažovati i edukator-rehabilitator.

Svi članovi tima trebaju imati dodatnu edukaciju iz oblasti ranog rasta i razvoja.

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 171.800 bodova.

Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti

Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti osigurava zdravstvenu zaštitu iz svog domena na jedan radni tim **do 15.000 stanovnika** u sastavu:

- 2 medicinske sestre/tehničari sa završenim prvim ciklusom VSS opšteg smjera ili više medicinske sestre/tehničari.

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 105.800 bodova.

Na svakih narednih 30.000 stanovnika u radni tim se angažuje dodatno jedna medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS opšteg smjera.

Pored navedenih članova tima, za rad u centru mogu biti angažovani i drugi zdravstveni radnici odgovarajućeg profila i

zdravstveni saradnici u okviru registrovane djelatnosti zdravstvene ustanove.

Zdravstvena zaštita žena

Zdravstvenu zaštitu žena osigurava jedan radni tim na 9.000 osiguranih lica ove populacije u dobi preko 15 godina, odnosno na 18.000 osiguranih lica svih dobnih grupa.

Sastav tima:

- 1 doktor medicine specijalista ginekologije i akušerstva,
- 0,5 ginekološko-akušerska sestra/tehničar ili medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS,
- 1,5 ginekološko-akušerska sestra/tehničar ili medicinska sestra/tehničar SSS.

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 180.500 bodova.

Zdravstvena zaštita kod specifičnih i nespecifičnih plućnih oboljenja

Zdravstvenu zaštitu kod specifičnih i nespecifičnih plućnih oboljenja osigurava jedan radni tim na 65.000 osiguranih lica.

Sastav tima:

- 1 doktor medicine specijalista pneumoftiziolog ili pulmolog,
- 0,5 medicinska sestra prvi ciklus VSS,
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS.

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 200.400 bodova.

Higijensko-epidemiološka služba

Higijensko-epidemiološka djelatnost primarnog nivoa zdravstvene zaštite se organizuje u okviru doma zdravlja u svakoj opštini, a može se organizovati i u okviru zavoda za javno zdravstvo.

Sastav tima higijensko-epidemiološke službe zavisi od veličine opštine čije područje svojim djelovanjem pokriva, u skladu sa principom da se higijensko-epidemiološka djelatnost osigurava kroz angažman cijelih timova.

HES-timovi:

Poslove doktora medicine specijaliste epidemiologije obavlja doktor medicine specijalista epidemiologije ili specijalista higijene ili specijalista socijalne medicine, organizacije i ekonomike zdravstva, i to srazmjerno broju stanovnika gravitirajućeg područja doma zdravlja, tako da jedan doktor specijalista sa punim radnim vremenom se opredjeljuje za 40.000 stanovnika.

Ukoliko dom zdravlja nema doktora medicine specijalistu epidemiologije ili specijalistu higijene i medicinske ekologije ili specijalistu socijalne medicine, organizacije i ekonomike zdravstva, poslove ovog specijaliste u HES-u takvog doma zdravlja preuzima nadležni Zavod za javno zdravstvo kantona.

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog doktora iznosi 86.800 bodova.

Tim Higijensko-epidemiološke zaštite u domu zdravlja sa manje od 10.000 stanovnika:

- 1 sanitarni inženjer ili medicinska sestra/tehničar VSS I ciklus
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 100.000 bodova.

Tim Higijensko-epidemiološke zaštite u domu zdravlja sa 10.000-30.000 stanovnika:

- 1 sanitarni inženjer ili medicinska sestra/tehničar VSS II ciklus
- 2 sanitarna inženjera ili medicinska sestra/tehničar VSS I ciklus

- 1 medicinska sestra/tehničar SSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 214.000 bodova.

Tim Higijensko-epidemiološke zaštite u domu zdravlja sa preko 30.000 stanovnika (broj potrebnih timova na 30.000 stanovnika, srazmjerno broju stanovnika): 1 tim na 30.000 stanovnika

- 1 sanitarni inženjer ili medicinska sestra/tehničar VSS II ciklus
- 3 sanitarna inženjera ili medicinska sestra/tehničar VSS I ciklus
- 1 medicinska sestra SSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 266.900 bodova.

Detaljan program zdravstvene zaštite za HES izrađuje nadležni zavod za javno zdravstvo.

Hitna medicinska pomoć

Osnovna djelatnost hitne medicinske pomoći-HMP je vanbolničko hitno medicinsko zbrinjavanje lica kojima je zbog bolesti, stradanja ili ozljede neposredno ugrožen život, pojedini organ ili dijelovi tijela, odnosno kod kojih bi u kratkom vremenu moglo doći do životne ugroženosti, a u svrhu maksimalnog skraćanja vremena od nastanka hitnog stanja do početka postupka završnog liječenja, odnosno do upućivanja na daljnje liječenje.

Hitnu medicinsku pomoć, kao sastavni dio svog svakodnevnog rada, pružaju sve zdravstvene službe i organizacije.

Doktor medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti obavezan je pružiti hitnu medicinsku pomoć svim licima koja je zatraže, te po potrebi osigurati prevoz pacijenta do bolnice.

Ako dom zdravlja svojom djelatnošću osigurava zdravstvenu zaštitu za manje od 30.000 stanovnika, HMP se organizuje kroz redovan rad ambulanti primarne zdravstvene zaštite u dvije smjene (08:00 - 20:00) i dežurstvo izvan radnog vremena (20:00 - 08:00).

U opštinama sa 30.000 - 50.000 stanovnika, dodatno se osigurava dežurstvo još jednog tima dežurstva (jednog doktora medicine i jedne medicinske sestre/tehničara).

Za područje doma zdravlja sa 50.000 do 80.000 stanovnika hitna medicinska pomoć osigurava se u okviru posebne službe hitne medicinske pomoći i rad 6 timova HMP, 1 prijavno-dojavne jedinice i 3 tima standardnog medicinskog prevoza, kao i kroz redovan rad ambulanti primarne zdravstvene zaštite u dvije smjene (08:00 - 20:00).

Za područje doma zdravlja sa preko 80.000 stanovnika dodaje se po 1 tim HMP na svakih dodatnih 20.000 stanovnika i 1 tim standardnog medicinskog prevoza na svakih dodatnih 30.000 stanovnika.

Hitni medicinski prevoz se osigurava kroz rad **standardnog tima medicinskog prevoza**. To podrazumijeva rad 1 medicinske sestre/tehničara - vozača i 1 medicinske sestre/tehničara u jednoj smjeni, odnosno angažman 4 medicinske sestre/tehničara - vozača i 4 medicinske sestre/tehničara za rad u turnusima.

Za dom zdravlja čije je sjedište udaljeno više od 50 km od najbliže ugovorne bolnice, dodaje se još 1 tim dodatnog medicinskog prevoza.

Ukoliko se djelatnost hitne medicinske pomoći organizuje za **područje cijelog kantona** onda na 55.000 stanovnika dolazi 8 timova HMP, 1 tim prijavno-dojavne jedinice koji uključuje doktora, te 1 tim standardnog medicinskog prevoza.

Sastav timova:

Tim dežurstva:

- 1 doktor medicine sa posebnom edukacijom iz hitne medicinske pomoći (u dežurstvu 16 sati u radne dane i 24 sata u neradne dane)
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS sa posebnom edukacijom iz hitne medicinske pomoći (u dežurstvu 24 sata).

Godišnja vrijednost naknade za rad tima iznosi 241.600 bodova.

Tim hitne medicinske pomoći:

- 1 doktor medicine - specijalista urgentne medicine ili specijalista slijedećih oblasti medicine: opšte medicine, porodične medicine, interne medicine, pedijatrije, opšte hirurgije, anesteziologije i reanimatologije, koji ima edukaciju iz oblasti hitne medicinske pomoći ili doktor medicine sa edukacijom iz oblasti hitne medicinske pomoći,
- 1 medicinska sestra/tehničar VSS prvi ciklus sa posebnom edukacijom iz hitne medicinske pomoći ili, izuzetno, zatečena medicinska sestra/tehničar sa SSS sa radnim iskustvom u HMP minimalno 10 godina,
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS sa posebnom edukacijom iz hitne medicinske pomoći - vozač.

Godišnja vrijednost naknade za rad tima iznosi 179.300 bodova.

Standardni tim medicinskog prevoza:

- 1 medicinska sestra/tehničar - vozač sa posebnom edukacijom iz hitne medicinske pomoći, (4 osobe za rad u turnusima)
- 1 medicinska sestra/tehničar sa posebnom edukacijom iz hitne medicinske pomoći, (4 osobe za rad u turnusima)

Godišnja vrijednost naknade za rad tima iznosi 334.800 bodova.

Dodatni tim medicinskog prevoza:

- 1 medicinska sestra/tehničar - vozač sa posebnom edukacijom iz hitne medicinske pomoći,
- 1 medicinska sestra/tehničar sa posebnom edukacijom iz hitne medicinske pomoći,

Godišnja vrijednost naknade za rad tima iznosi 77.900 bodova.

Prijavno-dojavna jedinica:

- 4 medicinske sestre/tehničara SSS sa posebnom edukacijom iz hitne medicinske pomoći, koji rade u turnusima

Godišnja vrijednost naknade za rad tima iznosi 128.200 bodova.

Iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja plaća se 85% vrijednosti timova (za zbrinjavanje osiguranih lica), dok se ostatak sredstava osigurava iz budžeta kantona, odnosno opštine.

Zdravstvena zaštita zuba i usta

Zdravstvena zaštita zuba i usta djece i mladih do 18 godina starosti

Zdravstvenu zaštitu zuba i usta djece i mladih do 18 godina starosti i trudnica osigurava jedan radni tim na 10.800 osiguranih lica ukupne populacije.

U slučaju smanjenja procentualnog udjela ove dobne grupe u ukupnom stanovništvu, broj timova se određuje na način da se jedan tim za zdravstvenu zaštitu predškolske djece računa minimalno na 10.800 osiguranih lica ukupne populacije.

Sastav tima:

- 1 doktor stomatologije specijalista preventivne i dječije stomatologije (pedodont) ili doktor stomatologije i
- 1 stomatološka sestra SSS.

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 132.800 bodova.

Zdravstvena zaštita zuba i usta odraslih

Zdravstvenu zaštitu zuba i usta odraslih iznad 18 godina starosti osigurava jedan radni tim na 3.500 osiguranih lica ove populacije.

Iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja finansira se pružanje usluga broj 1-10 iz nomenklature usluga zdravstvene zaštite usta i zuba za odrasle.

Sastav tima:

- 1 doktor stomatologije i
- 1 stomatološka sestra SSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 132.800 bodova. Godišnja vrijednost naknade za pružanje usluga br. 1-10 iz nomenklature usluga zdravstvene zaštite usta i zuba za odrasle iznosi 13.280 bodova.

Hitna stomatološka zaštita

Kanton je dužan osigurati pružanje usluga hitne stomatološke zaštite izvan radnog vremena u skladu sa procijenjenim potrebama.

Laboratorijska dijagnostička djelatnost

Laboratorijsku djelatnost osigurava jedan radni tim na 35.000 osiguranih lica.

Sastav tima:

- 1 specijalista medicinske biohemije i laboratorijske dijagnostike (doktor medicine ili magistar farmacije ili inženjer medicinske biohemije), a ako nema ovog kadra, inženjer medicinsko-laboratorijske dijagnostike drugi ciklus VSS studija ili dipl. ing. medicinske biohemije drugi ciklus VSS studija
- 3 inženjera medicinsko-laboratorijske dijagnostike sa završenim prvim ciklusom VSS ili viši laboratorijski tehničar
- 3 medicinske sestre/tehničari - laborant SSS.

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 353.700 bodova.

Radiološka dijagnostička djelatnost

Radiološku dijagnostičku djelatnost primarnog nivoa zdravstvene zaštite na 100.000 osiguranih lica osigurava radni tim u sastavu:

- 1 doktor medicine specijalista kliničke radiologije
- 5 inženjera medicinske radiologije prvi ciklus VSS
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 413.800 bodova.

Ultrazvučna dijagnostička djelatnost

Ultrazvučnu dijagnostičku djelatnost primarnog nivoa zdravstvene zaštite na 40.000 osiguranih lica osigurava radni tim u sastavu:

- 1 dr. med. spec. sa završenom edukacijom iz ultrazvučne dijagnostike koja je provedena na radiološko-nastavnoj bazi medicinskog fakulteta ili specijalnoj školi za ultrazvuk priznatoj od medicinskog fakulteta
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS.

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 131.700 bodova.

Zaštita mentalnog zdravlja

Centar za mentalno zdravlje u zajednici

Zaštita mentalnog zdravlja obuhvata promociju i prevenciju mentalnog zdravlja, kao i rehabilitaciju mentalno oboljelih lica. Ova djelatnost se osigurava pristupom rehabilitacije u zajednici kroz rad centra za mentalno zdravlje u zajednici ili rad specijalističko-konsultativne djelatnosti za zaštitu mentalnog zdravlja, srazmjerno veličini populacije koju svojim djelovanjem pokriva.

Minimalni radni tim osigurava usluge za opštine do 25.000 osiguranih lica.

Sastav tima:

- 1 diplomirani psiholog ili magistar psihologije
- 1 medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS sa dodatnom edukacijom iz okupacione terapije u mentalnom zdravlju

- 1 medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS.

Specijalista neuropsihijatar/psihijatar se angažira srazmjerno broju osiguranih lica gravitirajućeg područja doma zdravlja i to tako da za područje za 50.000 osiguranih lica radi puno radno vrijeme (što za područje sa 25.000 osiguranih lica čini 50% radnog vremena). Dom zdravlja koji organizuje Centar za mentalno zdravlje u zajednici je dužan osigurati angažman specijaliste psihijatra srazmjerno veličini područja za koji je Centar organizovan.

Socijalni radnik sa završenim drugim ciklusom VSS uposlen u domu zdravlja angažuje se dio radnog vremena za potrebe centra za mentalno zdravlje u zajednici, a što se određuje posebnom odlukom direktora srazmjerno broju osiguranih lica gravitirajućeg područja doma zdravlja.

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 209.200 bodova.

Za opštine od 25.000 do 50.000 osiguranih lica, radni tim koji osigurava usluge čine.

- 1 specijalista neuropsihijatar/psihijatar
- 2 diplomirana psihologa ili magistra psihologije
- 1 socijalni radnik sa završenim drugim ciklusom VSS
- 1 radni terapeut ili medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS sa dodatnom edukacijom iz okupacione terapije u mentalnom zdravlju
- 1 medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS
- 2 medicinske sestre/tehničari SSS.

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 461.200 bodova.

Unapređenje mentalnog zdravlja djece i omladine

Centar za unapređenje mentalnog zdravlja djece i omladine u dobi 6-19 godina se dodatno osigurava kroz rad tima za područje cijelog kantona, ili više kantona u sljedećem sastavu:

- 1 specijalista dječije i adolescentne psihijatrije ili specijalista psihijatar sa posebnom edukacijom iz dječije i adolescentne psihijatrije
- 1 diplomirani psiholog ili magistar psihologije sa posebnom edukacijom iz dječije i adolescentne psihijatrije
- 1 diplomirani psiholog ili magistar psihologije sa edukacijom iz psihoterapije dječije i adolescentne psihijatrije
- 1 medicinska sestra/tehničar VSS prvi ciklus sa dodatnom edukacijom iz okupacione terapije u mentalnom zdravlju.

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 257.500 bodova.

Ovaj radni tim osigurava usluge za 150.000 osiguranih lica.

Fizikalna rehabilitacija

Fizikalna rehabilitacija obuhvata promociju, prevenciju invaliditeta, kao i fizikalnu rehabilitaciju te brigu i pomoć onesposobljenim. Ova djelatnost se osigurava pristupom rehabilitacije u zajednici kroz rad centra za fizikalnu rehabilitaciju ili rad tima za fizikalnu rehabilitaciju, srazmjerno veličini populacije koju svojim djelovanjem pokriva. Radni tim osigurava usluge za 40.000 osiguranih lica.

Sastav tima:

- 1 doktor medicine specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije
- 1 fizioterapeut sa završenim prvim ciklusom VSS (bachelor) - fizioterapeuskog smjera
- 1 okupacioni terapeut sa završenim prvim ciklusom VSS

- 5 fizioterapeuta SSS
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS
- 0,5 defektolog-logoped sa završenim prvim ciklusom VSS (bachelor).

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 496.900 bodova.

Djelatnost pojedinačnih mjera zdravstvene zaštite iz oblasti logopedije

U domovima zdravlja organizuje se djelatnost logopedije koju pruža 1 logoped na 20.000 korisnika. Logoped mora imati dodatnu edukaciju iz oblasti ranog rasta i razvoja ukoliko dom zdravlja nema centar za rani rast i razvoj.

Godišnja vrijednost naknade za program rada logopeda iznosi 60.000 bodova.

Apotekarska djelatnost

Apotekarska djelatnost osigurava snabdijevanje lijekovima osiguranih lica sa liste lijekova koji se mogu propisivati na teret sredstava zavoda zdravstvenog osiguranja.

Sastav tima:

- 1 magistar farmacije i
- 1 farmaceutski tehničar SSS.

Broj potrebnih timova zavisi od radnog vremena apoteke.

Ukoliko je radno vrijeme apoteke duže od 8 sati dnevno, neophodno je imati više od jednog tima.

Ukoliko je radno vrijeme apoteke kraće od 8 sati, isti farmaceutski tim se može angažovati na više od jedne ovakve lokacije.

Ova djelatnost se finansira kroz plaćanje usluge izdatog recepta, ili kroz maržu na izdate lijekove.

Apotekarska djelatnost za vlastite potrebe

Apotekarska djelatnost za vlastite potrebe podrazumijeva obavljanje apotekarske djelatnosti u posebnoj organizacionoj jedinici vanbolničkih zdravstvenih ustanova koja koristi lijekove neophodne za prevenciju i tretman pacijenta u skladu s djelatnošću vanbolničke zdravstvene ustanove, a koja se ne može baviti izdavanjem lijekova pacijentima. Ukoliko zdravstvena ustanova ne organizuje posebnu organizacionu jedinicu za obavljanje apotekarske djelatnosti za vlastite potrebe, dužna je zaključiti ugovor sa apotekom kao zasebnom zdravstvenom ustanovom ili apotekarskom privatnom praksom koja posjeduje odobrenje za obavljanje apotekarske djelatnosti izdato od nadležnog kantonalnog ministarstva zdravstva.

Radni tim osigurava usluge za organizacione jedinice zdravstvene ustanove vanbolničke zdravstvene zaštite koje pružaju zdravstvene usluge iz registrovane djelatnosti za 150.000 osiguranih lica.

Sastav tima:

1 magistar farmacije u skladu sa obimom rada i djelatnošću, odnosno obimu i vrsti lijekova kojim se obavlja apotekarska djelatnost u zdravstvenoj ustanovi (vidjeti član 11. Pravilnika o uvjetima u pogledu prostora, opreme i kadra za čuvanje i primjenu svih vrsta lijekova koji se upotrebljavaju u zdravstvenim ustanovama ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/18).

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 60.000 bodova.

Apotekarska djelatnost za vlastite potrebe podrazumijeva:

- Nabavku, prijem, čuvanje i brigu o zalihama lijekova, medicinskih sredstava i medicinskih pomagala
- Vođenje stručne apotekarske dokumentacije
- Učešće u postupku nabavke lijekova
- Primjena principa dobre distributivne prakse
- Izdavanje lijeka i medicinskog sredstva za potrebe organizacionih jedinica ustanove
- Praćenje i prijava neželjene reakcije na lijek

- Unapređenje farmakoterapijskih mjera i postupaka radi racionalne upotrebe i propisivanja lijeka i medicinskog sredstva
- Edukaciju zdravstvenih radnika o čuvanju i upotrebi lijekova
- Izradu plana za nepredviđene događaje u slučaju nestašice lijekova
- Izvještavanje o potrošnji lijekova i medicinskih sredstava
- Upravljanje farmaceutskim otpadom.

Specifična zdravstvena zaštita sportista

Specifičnu zdravstvenu zaštitu sportista osigurava jedan radni tim na 100.000 osiguranih lica svih dobnih grupa.

Sastav tima:

- 1 doktor medicine specijalista medicine rada i medicine sporta ili specijalista medicine rada
- 0,5 medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS ili VŠŠ VI stepen
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS.

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 157.600 bodova.

50% sredstava za finansiranje programa rada tima specifične zdravstvene zaštite sportista osigurava se izvan sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja (budžet kantona i/ili opštine).

STANDARDI I NORMATIVI SEKUNDARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Standardi i normativi sekundarne zdravstvene zaštite obuhvataju:

- konsultativno-specijalističku djelatnost
- dijagnostičku djelatnost za vanbolničke pacijente
- djelatnost javnog zdravstva
- javnozdravstvenu djelatnost medicine rada

Za sekundarni nivo zdravstvene zaštite, normativi broja osiguranih lica su prikazani tako da obuhvataju sve dobne grupe osiguranih lica bez obzira što pojedini timovi (prema djelatnostima) pružaju usluge samo određenoj dobnoj ili polnoj grupi. Pojedine discipline koje pružaju usluge posebnim dobnim ili polnim grupama to će raditi, ali je ovdje normativ prikazan za kompletnu populaciju.

Standardi i normativi specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite

	Specijalistička disciplina	Sastav tima	Broj osiguranih lica svih dobnih grupa na 1 radni tim	Vrijednost godišnjeg rada tima u bodovima
I.	Interna medicina			
1.1.	Opšta interna	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	35.000	139.400
1.2.	Kardiologija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	150.000	139.400
1.3.	Reumatologija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	350.000	139.400
1.4.	Gastroenterologija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	350.000	139.400
1.5.	Nefrologija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	350.000	139.400
1.6.	Endokrinologija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	250.000	139.400

1.7.	Hematologija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	350.000	139.400
2.	Pedijatrija	1 dr. med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	45.000	166.800
3.	Medicina rada*	1 dr. med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	300.000	166.800
4.				
4.1.	Opšta hirurgija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	60.000	143.000
4.2.	Abdominalna hirurgija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	400.000	143.000
4.3.	Grudna hirurgija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	500.000	143.000
4.4.	Dječija hirurgija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	300.000	143.000
4.5.	Vaskularna hirurgija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	300.000	143.000
4.6.	Neurohirurgija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	400.000	143.000
4.7.	Plastična hirurgija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	250.000	143.000
5	Ginekologija i akušerstvo			
5.2.	Savjetovalište za dječiju i adolescentnu ginekologiju	1 dr. med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	300.000	171.300
5.3.	Savjetovalište za bračni fertilitet	1 dr. med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	250.000	171.300
6.	Infektologija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	300.000	139.400
7.	Pulmologija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	300.000	139.400
8.	Neurologija	1 dr. med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	70.000	139.400
9.	Psijihijatrija**	1 dr. med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS 1 medicinska sestra/tehničar SSS 0,2 diplomirani psiholog ili magistar psihologije 0,2 okupacioni terapeut prvi ciklus (bachelor)	120.000	168.700
10.	Zaštita mentalnog zdravlja	1 dr. med. specijalista psihijarije 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS	120.000	147.600

		1 diplomirani psiholog ili magistar psihologije		
11.	Bolesti ovisnosti	Normativ iskazan na ukupan broj stanovnika, a sredstvima obaveznog osiguranja se finasira 80% troškova, dok ostatak finansira sredstvima budžeta kantona, odnosno gradova/opština.		
11.1.	Prevenција i liječenje bolesti ovisnosti	1 dr.med. specijalista 0,5 diplomirani psiholog ili magistar psihologije 0,5 socijalni radnik sa završenim drugim ciklusom VSS 0,5 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 2 medicinska sestra/tehničar SSS	100.000	276.500
11.2.	Supstitucionna terapija opijatskih ovisnika	1 dr.med. specijalista 0,5 diplomirani psiholog ili magistar psihologije 0,5 socijalni radnik sa završenim drugim ciklusom VSS 0,5 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 2 medicinska sestra/tehničar SSS	100.000	276.500
11.3.	Psihosocijalna rehabilitacija ovisnika u zajednici	1 dr.med. specijalista 2 diplomirani psiholog ili magistar psihologije 1 socijalni radnik sa završenim drugim ciklusom VSS 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 2 Okupacioni terapeut prvi ciklus VSS (bachelor) 2 medicinska sestra/tehničar SSS	250.000	470.500
12.	Otorinolaringologija	1 dr.med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS 0,5 defektolog-logoped	60.000	170.200
13.	Oftalmologija	1 dr.med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	40.000	143.000
14.	Ortopedija i traumatologija	1 dr.med. specijalista 0,5 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	100.000	166.800
15.	Urologija	1 dr.med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	130.000	143.000
16.	Dermatovenerologija	1 dr.med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	80.000	139.400
17.	Anesteziologija i terapija boli	1 dr.med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	300.000	143.000
18.	Palijativna medicina i terapija bola	1 dr.med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	200.000	143.000

19.	Fizikalna medicina i rehabilitacija**	1 dr.med. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	200.000	139.400
20.	Maksilofacijalna hirurgija	1 dr.med. ili dr.stom. specijalista 1 medicinska sestra/tehničar SSS	500.000	143.800
21.	Oralna medicina i parodontologija	1 dr.stomatologije specijalista 1 stomatološka sestra/tehničar SSS	250.000	143.800
22.	Dentalna patologija i endodoncija	1 dr.stomatologije specijalista 1 stomatološka sestra/tehničar SSS	250.000	143.800
23.	Pedodoncija	1 dr.stomatologije specijalista 1 stomatološka sestra/tehničar SSS	200.000	147.400
24.	Ortodoncija	1 dr.stomatologije specijalista 1 stomatološka sestra/tehničar SSS 1 zubni tehničar SSS	60.000	194.500
25.	Oralna hirurgija	1 dr.stomatologije specijalista 1 zdr. tehn. SSS	150.000	143.800
26.	Stomatološka protetika	1 dr.stomatologije specijalista 1 stomatološka sestra/tehničar SSS 1 zubni tehničar SSS	160.000	194.500

*Specijalističko konsultativna djelatnost medicine rada obuhvata ocjenu radne sposobnosti u situacijama kada ordinarijus na primarnom nivou nije u mogućnosti odlučiti o potrebi otvaranja ili zatvaranja bolovanja, te po tom pitanju konsultuje specijalistu medicine rada.

**Savjetovanište za dječiju i adolescentnu ginekologiju organizuje se u okviru vanbolničke ustanove za područje cijelog kantona.

Specijalističko-konsultativna djelatnost u principu se organizira u okviru bolničkih zdravstvenih ustanova, osim djelatnosti pedijatrije, medicine rada, ginekologije i stomatoloških disciplina, koje se organizuju u okviru vanbolničkih ustanova (domovi zdravlja).

Specijalističko-konsultativnu djelatnost opšte interne medicine, pedijatrije, opšte hirurgije, neurologije, ORL, oftalmologije, ortopedije i dermatologije treba organizovati tako da u svakoj opštini budu dostupni specijalisti koji pružaju usluge koje ne zahtijevaju posebno skupu opremu i posebne uslove. Za pružanje tih usluga u opštini prebivališta osiguranog lica angažuje se 60% raspoloživog radnog vremena tima.

Ove djelatnosti će se pružati u prostorima domova zdravlja, pri čemu dio nadoknade za rad tima pripada domaćem domu zdravlja za angažman medicinske sestre i osnovne materijalne troškove, dok odgovarajućoj bolnici pripada nadoknada za angažman specijaliste.

Usluge čije pružanje zahtijeva posebno skupu opremu i posebne uslove za pružanje, će biti dostupne u prostorima nadležne bolnice, za čije pružanje se angažuje 40% raspoloživog radnog vremena tima.

Pregled troškova za pružanje dijela usluga koje se obavezno pružaju u opštini prebivališta osiguranih lica:

Specijalistička disciplina	Rad tehničara (60% potrebnog vremena tehničara)	Materijalni troškovi (40% ukupnih materijalnih troškova tima)	Amortizacija (10% ukupnih troškova amortizacije tima)	Nemedicinsko osoblje (30% troškova zdr. osoblja - tehničara)	Ukupni troškovi Koji pripadaju domu zdravlja
Opšta interna	19.020	4.781	254	5.706	29.761
Opšta hirurgija	19.020	5.737	254	5.706	30.717
Neurologija	19.020	4.781	254	5.706	29.761
ORL	19.020	5.737	314	5.706	30.777
Oftalmologija	19.020	5.737	254	5.706	30.717
Dermatovenerologija	19.020	4.781	534	5.706	29.761

Specijalističko-konsultativna djelatnost opšte interne medicine, pedijatrije, opšte hirurgije, neurologije, ORL, oftalmologije i dermatologije samo izuzetno mogu biti organizovane u okviru vanbolničkih zdravstvenih ustanova (domovi zdravlja), i to samo u situacijama kada bi njihova organizacije u okviru bolničkih zdravstvenih ustanova ugrožavala pružanje ovih usluga (kada nadležna bolnica nije u stanju pružati ove usluge).

Ostale specijalističke djelatnosti mogu se organizovati samo u okviru bolničkih zdravstvenih ustanova, a usluge se pružaju u prostoru nadležne bolnice.

Standardi i normativi dijagnostičke djelatnosti za vanbolničke pacijente

Specijalistička disciplina	Sastav tima	Broj osiguranih lica svih dobnih grupa na 1 radni tim	Vrijednost godišnjeg rada tima u bodovima
Nuklearna medicina	1 dr.med.spec. nuklearne medicine 0,3 fizičar drugi ciklus VSS (master) 0,5 hemičar drugi ciklus VSS (master) 0,2 biolog drugi ciklus VSS (master) 0,2 dipl.ing. elektrotehnike drugi ciklus VSS (master) 3 medicinska sestra/tehničara SSS	300.000	454.500
Transfuziologija	1 dr.med.spec. transfuziolog 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 2 laboratorijska tehničara SSS 1 medicinska sestra/tehničar SSS	300.000	340.000
Radiodijagnostika	1 dr.med.spec. radiodijagnostike 0,5 Inženjer rtg dijagnostike drugi ciklus VSS (bachelor) 2 Inženjer rtg dijagnostike prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničara SSS	100.000	349.800
Ultrazvučna dijagnostika	1 dr.med.spec. radiodijagnostike ili specijalista internističke odnosno hirurške grane sa završenom edukacijom iz UZ-dijagnostike 1 medicinska sestra/tehničara SSS	40.000	189.900
Hematološka laboratorijska dijagnostika	1 mr.farmacije spec.biohemije ili dr. med. spec.biohemije ili biolog drugi ciklus VSS ili inženjer laboratorijske dijagnostike drugi ciklus VSS 1 lab.sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 3 laboratorijska tehničara SSS	250.000	432.500
Biohemijska laboratorijska dijagnostika	1 mr.farmacije spec.biohemije ili dr. med. spec.biohemije ili biolog drugi ciklus VSS ili inženjer laboratorijske dijagnostike drugi ciklus VSS 1 lab.sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 3 laboratorijska tehničara SSS	200.000	432.500
Mikrobiološka laboratorijska dijagnostika	1 specijalista mikrobiolog 1 biolog VSS drugi ciklus 1 lab.sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 3 laboratorijska tehničara SSS	250.000	432.500
Patologija	1 specijalista patologije 0,5 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS 2 medicinska sestra/tehničara SSS	200.000	300.500

Javno zdravstvo sekundarnog nivoa

Djelatnost javnog zdravstva sekundarnog nivoa organizuje se u zavodima za javno zdravstvo kantona.

Minimum potrebnih timova za djelatnost javnog zdravstva sekundarnog nivoa:

Disciplina	Sastav tima	Broj stanovnika svih dobnih skupina na 1 radni tim	Vrijednost godišnjeg programa rada tima u bodovima
Epidemiologija	1 dr.med.specijalista epidemiologije, 1 sanitarni inženjer ili medicinska sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 2 med.sestra/tehničar ili sanitarni inženjer prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničara ili sanitarni tehničar SSS	80.000	281.100
Higijena	1 dr.med. specijalista higijene i medicinske ekologije 1 sanitarni inženjer ili medicinska sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 0,5 ing ekologije ili biologije VSS drugi ciklus (master) 1 med.sestra/tehničar ili sanitarni inženjer prvi ciklus VSS (bachelor)	100.000	187.100

Socijalna medicina, organizacija i ekonomika zdravstva (1)	1 doktor medicine ili doktor stomatologije, specijalista socijalne medicine, organizacije i ekonomike zdravstva, 0,2 zdravstveni saradnik statistike ili informatike drugi ciklus VSS (master) 0,3 ekonomista drugi ciklus VSS (master) 1 med.sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) ili VŠS VI stepen 1 medicinska sestra/tehničara SSS (Na poslovima kontrole kvaliteta zdravstvene zaštite zavod može angažovati doktore medicine specijaliste porodične medicine, ili pedijatrije, ili ginekologije ili interne medicine)	75.000	230.200
--	---	--------	---------

Zavod za javno zdravstvo kantona koordinira i pruža stručnu podršku Centrima za promociju zdravlja i prevenciju bolesti (CPP) u domovima zdravlja na području lokalnih zajednica unutar kantona za koji je kantonalni zavod za javno zdravstvo nadležan.

Jedan specijalista socijalne medicine, organizacije i ekonomike zdravstva (dr. med. ili dr. stom.) iz radnog tima pruža usluge koordinacije i podrške navedenim centrima, i to kako slijedi:

- Stručna i operativna koordinacija sa CPP jedinicama na nivou primarne zdravstvene zaštite,
- Stručno-metodološka podrška,
- Supervizija i stručno usmjeravanje,
- Operativna koordinacija i umrežavanje,
- Monitoring i izvještavanje,
- Planiranje i realizacija zajedničkih preventivno-promotivnih aktivnosti.

Pored poslova koordinisanja i stručne podrške Centrima za promociju zdravlja i prevenciju bolesti, zavod za javno zdravstvo kantona će provoditi kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite mjereći parametre ishoda, zadovoljstva korisnika, zadovoljstva zdravstvenih radnika i dostupnosti zdravstvene zaštite, te druge parametre kvaliteta pružanja zdravstvene zaštite.

Djelatnost javnog zdravstva sekundarnog nivoa finansira se iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, najmanje 85% vrijednosti rada timova, dok se ostatak finansira iz sredstava bužeta kantona.

Apotekarska djelatnost za vlastite potrebe u javnom zdravstvu

Apotekarska djelatnost za vlastite potrebe podrazumijeva obavljanje apotekarske djelatnosti u posebnoj organizacionoj jedinici zavoda za javno zdravstvo koja koristi vakcine, lijekove i medicinska sredstva u skladu s djelatnošću, a koja se ne može baviti izdavanjem lijekova pacijentima. Ukoliko zdravstvena ustanova ne organizuje posebnu organizacionu jedinicu za obavljanje apotekarske djelatnosti za vlastite potrebe, dužna je zaključiti ugovor sa apotekom kao zasebnom zdravstvenom ustanovom ili apotekarskom privatnom praksom koja posjeduje odobrenje za obavljanje apotekarske djelatnosti izdato od nadležnog kantonalnog ministarstva zdravstva.

Radni tim osigurava usluge za organizacione jedinice zdravstvene ustanove vanbolničke zdravstvene zaštite koje pružaju zdravstvene usluge iz registrovane djelatnosti za 350.000 osiguranih lica.

Sastav tima:

1 magistar farmacije u skladu sa obimom rada i djelatnošću, odnosno obimu i vrsti lijekova kojim se obavlja apotekarska djelatnost u zdravstvenoj ustanovi (vidjeti član 11. Pravilnika o uvjetima u pogledu prostora, opreme i kadra za čuvanje i primjenu svih vrsta lijekova koji se upotrebljavaju u zdravstvenim ustanovama ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/18).

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 60.000 bodova.

Apotekarska djelatnost za vlastite potrebe podrazumijeva:

- Nabavku, prijem, čuvanje i brigu o zalihama vakcina, lijekova i medicinskih sredstava
- Vođenje stručne apotekarske dokumentacije

- Učešće u postupku nabavke lijekova
- Primjena principa dobre distributivne prakse
- Izdavanje lijeka i medicinskog sredstva za potrebe organizacionih jedinica ustanove
- Praćenje i prijava neželjene reakcije na lijek
- Unapređenje farmakoterapijskih mjera i postupaka radi racionalne upotrebe i propisivanja lijeka i medicinskog sredstva
- Edukaciju zdravstvenih radnika o čuvanju i upotrebi lijekova
- Izradu plana za nepredviđene događaje u slučaju nestašice lijekova
- Izvještavanje o potrošnji lijekova i medicinskih sredstava
- Upravljanje farmaceutskim otpadom.

Preventivno-promotivna zdravstvena zaštita djece i mladih u školama i fakultetima

Preventivno-promotivna zdravstvena zaštita djece i mladih u školama i fakultetima organizuje se u okviru Zavoda za javno zdravstvo kantona, a osigurava je jedan radni tim na 120.000 osiguranih lica ukupne populacije.

Sastav tima:

- 1 medicinska sestra/tehničar sa završenim drugim ciklusom VSS
- 4 medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 267.200 bodova.

Ova djelatnost se organizira u okviru Zavoda za javno zdravstvo kantona.

Preventivni pregledi školske djece

Preventivni pregledi školske djece obuhvataju obavezna antropometrijska mjerenja, orijentacione preglede lokomotomog aparata (kičmeni stub i stopala), orijentacione skrining preglede vida i sluha, preglede zuba i usne šupljine, utvrđivanje vrijednosti hemoglobina (oksimetrijski metod, ako je tehnički moguće).

Preventivni pregledi školske djece provode se u školama.

Provođenje preventivnih pregleda školske djece osigurava se kroz rad jednog radnog tima na 80.000 osiguranih lica ukupne populacije.

Sastav tima:

- 1 medicinska sestra/tehničar sa završenim drugim ciklusom VSS
- 4 medicinskih sestara/tehničara sa završenim prvim ciklusom VSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 267.200 bodova.

Ova djelatnost se organizira u okviru Zavoda za javno zdravstvo kantona.

Javnozdravstvena djelatnost medicine rada sekundarnog nivoa

Javnozdravstvena djelatnost medicine rada obuhvata:

- statistička istraživanja iz oblasti medicine rada
- praćenje zdravstvenog stanja radno aktivnog stanovništva

- izrada i vođenje registra povreda na radu
- izrada i vođenje registra profesionalnih oboljenja
- nadziranje provođenja specifične zdravstvene zaštite radnika
- pružanje stručne pomoći u izradi propisa iz ove oblasti
- pružanje stručno-metodološke pomoći službama medicine rada na gravitirajućem području
- praćenje i analiza morbiditeta, povređivanja i apsentizma
- edukacija zdravstvenih radnika iz domena medicine rada i profesionalne patologije

Sastav tima:

- 1 dr.med.spec.medicine rada ili socijalne medicine, organizacije i ekonomike zdravstva

- 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS

Radni tim se osigurava na 300.000 osiguranih lica gravitirajućeg područja.

Godišnja naknada za vrijednost rada tima iznosi 282.100 bodova.

Javnozdravstvena djelatnost medicine rada finansira se iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja 85% vrijednosti rada timova, dok se ostatak finansira iz sredstava bužeta kantona.

Ukoliko ova djelatnost nije organizovana u okviru Zavoda za medicinu rada, organizuje se u okviru zavoda za javno zdravstvo kantona.

Bolnička zdravstvena zaštita sekundarnog nivoa

Specijalistička disciplina	Broj dana hospitalizacije na 1000 osiguranih lica	Broj kreveta na 1000 osiguranih lica	Broj postelja po 1 timu	Vrijednost godišnjeg rada tima iskazana u Bodovima/BO danu	Sastav tima
Interna medicina					
Opšta interna	95,00	0,2746	9	112,7	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničara SSS
Kardiologija	19,76	0,0571	7	152,3	1 dr.med. specijalista 0,1 med. sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničara SSS
Nefrologija	4,20	0,0121	7	145,3	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničara SSS
Gastroenterologija	6,80	0,0197	7	147,6	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničara SSS
Endokrinologija	8,30	0,0240	7	146,9	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničara SSS
Hematologija	7,70	0,0223	7	152,5	1 dr.med. specijalista 0,1 med. sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničara SSS
Reumatologija	5,23	0,0151	7	150,8	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničara SSS
Palijativna medicina	20,00	0,0578	25	60,7	1 dr.med. specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 5 medicinska sestra/tehničara SSS
Pedijatrija					
Opšta pedijatrija	39,90	0,1153	9	128,1	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Dječija neurologija	2,29	0,0066	6	191,6	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Dječija endokrinologija	3,36	0,0097	6	208,4	1 dr.med. specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Dječija nefrologija	3,11	0,0090	6	192,7	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Dječija kardiologija	3,36	0,0097	6	190,2	1 dr.med. specijalista 0,1 med. sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Dječija pulmologija	3,65	0,0105	6	197,0	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS

Dječija alergologija, imunologija i reumatologija	3,36	0,0097	6	190,2	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Dječija gastroenterologija	3,36	0,0097	6	190,2	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Dječija hematologija	2,72	0,0079	6	209,6	1 dr.med. specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Dječija fizijatrija	1,95	0,0056	12	90,6	1 dr.med. specijalista 1 fizioterapeut drugi ciklus VSS (master) 1 fizioterapeut prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničara SSS
Majke pratilje	6,65	0,0192	15	15,1	1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničara SSS
Hirurgija					
Opšta hirurgija	72,20	0,2087	7	202,3	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS
Abdominalna hirurgija	25,65	0,0741	6	236,9	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS
Dječija hirurgija	4,28	0,0124	6	240,8	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS
Grudna hirurgija	1,00	0,0029	6	246,7	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS
Neurohirurgija	4,85	0,0140	6	232,8	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS
Vaskularna hirurgija	1,50	0,0043	6	266,2	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS
Plastična hirurgija	5,89	0,0170	6	233,0	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS
Ginekologija					
Ginekologija	36,58	0,1057	9	158,0	1 dr.med. specijalista 1 med. sestra/tehničar - babica prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Akušerstvo	35,63	0,1030	10	142,8	1 dr.med. specijalista 1 med. sestra/tehničar - babica prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Novorođenčad	35,63	0,1030	10	144,7	1 dr.med. specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Infektologija					
Infektologija	29,00	0,0838	8	171,2	1 dr.med. specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠŠ VI stepen 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Pulmologija					
Pulmologija	80,75	0,2334	12	120,8	1 dr.med. specijalista 0,2 med. sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Neurologija					
Neurologija	42,00	0,1214	8	160,1	1 dr.med. specijalista 0,1 med. sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS
Psihijatrija					
Psihijatrija	50,00	0,1445	10	120,7	1 dr.med. specijalista 0,1 diplomirani psiholog ili magistar psihologije 0,1 socijalni radnik sa završenim drugim ciklusom VSS 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 0,1 okupacioni terapeut prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Bolesti ovisnosti					
Bolesti ovisnosti	36,00	0,1040	10	120,2	1 dr.med. specijalista 0,5 diplomirani psiholog ili magistar psihologije 0,5 socijalni radnik sa završenim drugim ciklusom VSS 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 0,5 okupacioni terapeut prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
ORL					
ORL	19,00	0,0549	6	263,1	1 dr.med. specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS

Maksilofacijalna hirurgija	2,85	0,0082	6	227,8	1 dr.med. specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS
Oftalmologija	16,15	0,0467	6	236,7	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS
Intenzivno liječenje	12,00	0,0347	3	542,7	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 4 medicinska sestra/tehničara SSS
Ortopedija	29,45	0,0851	6	238,2	1 dr.med. specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Urologija	19,00	0,0549	6	218,2	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3,5 medicinska sestra/tehničara SSS
Dermatovenerologija	8,00	0,0231	10	105,1	1 dr.med. specijalista 0,5 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničara SSS
Fizijatrija	115,00	0,3324	15	100,2	1 dr.med. specijalista 0,3 fizioterapeut drugi ciklus VSS (master) 2 fizioterapeut prvi ciklus VSS (bachelor) 0,4 okupacioni terapeut prvi ciklus VSS (bachelor) 1 fizioterapeut SSS - 2 medicinska sestra/tehničara SSS 0,2 defektolog-logoped drugi ciklus VSS (bachelor)

Naknade za bolničku zdravstvenu zaštitu izražene kroz cijenu BO dana odnose se na prosječnu cijenu intenzivne, poluintenzivne i standardne njege, u šta je uključen iznos na ime svih materijalnih troškova, a što obuhvata troškove hirurških operacija, lijekova i ostalih preparata i materijala osim troškova materijala koji se ugrađuju u pacijenta, kao i posebno skupih lijekova i preparata. Ovi troškovi obuhvataju i troškove nezdravstvenih radnika u ustanovi.

Kapaciteti specijalnih bolnica uključeni su u standard bolničke zdravstvene zaštite sekundarnog nivoa.

Dijagnostičke i druge djelatnosti

Dijagnostička djelatnost i ostale prateće djelatnosti za hospitalizirane pacijente na sekundarnom nivou osiguravaju se kroz obavljanje sljedećih djelatnosti:

Naziv djelatnosti	Sastav radnog tima	Broj postelja na 1 radni tim	Vrijednost godišnjeg rada tima u bodovima
Transfuziologija	1 dr.med.spec. transfuziolog 0,5 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 0,5 medicinska sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 laboratorijska tehničara SSS 1 medicinska sestra/tehničar SSS	400	556.800
Radiodijagnostika	1 dr.med.spec. radiodijagnostike 0,3 Inžinjer rtg dijagnostike drugi ciklus VSS (master) 2 Inžinjer rtg dijagnostike ili rtg tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničara SSS	200	464.000
Nuklearna medicina	1 dr.med.spec. nuklearne medicine 0,5 fizičar drugi ciklus VSS (master) 0,5 hemičar drugi ciklus VSS (master) 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1,5 medicinska sestra/tehničara SSS	700	464.900
Hematološki laboratorij	1 mr.farmacije spec.biohemije ili dr. med. spec.biohemije 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 4 laboratorijska tehničara SSS	350	531.100
Biohemijski laboratorij	1 mr.farmacije spec.biohemije ili dr. med. spec.biohemije 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 4 laboratorijski tehničar SSS	350	531.100
Mikrobiološki laboratorij	1 dr.med.spec. mikrobiolog 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 4 laboratorijski tehničar SSS	450	549.700
Patologija	1 dr.med.spec. patolog 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 2 medicinska sestra/tehničara SSS	450	403.100
Bolnička apoteka	1 magistar farmacije 2 farmaceutska tehničara SSS	500	210.600
Anesteziologija	1 dr.med.spec. anesteziolog 0,5 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 1 medicinska sestra/tehničara SSS	30	332.800
Urgentna medicina	1 dr.med.spec. urgentne medicine 0,3 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničara SSS	120	423.300
Klinička epidemiologija	1 dr.med.spec. epidemiolog 0,5 med.sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničara SSS	800	258.500

Organizacija zdravstva, informatika i statistika	1 dr.med.spec. socijalne medicine, organizacije i ekonomike zdravstva 0,5 med.sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor)	900	204,600
Bolnička higijena i dijetetika	1 dr.med.spec. higijene i medicinske ekologije 0,5 med. sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) - dijetetičar 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor)	900	204,600

STANDARDI I NORMATIVI TERCIJARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Standardi i normativi tercijarne zdravstvene zaštite obuhvataju:

- konsultativno-specijalističku djelatnost
- dijagnostičku djelatnost za vanbolničke pacijente
- djelatnost javnog zdravstva
- javnozdravstvenu djelatnost medicine rada.

Za tercijarni nivo zdravstvene zaštite, normativi broja osiguranih lica su prikazani tako da obuhvataju sve dobne grupe osiguranih lica, bez obzira što pojedini timovi (prema djelatnostima) pružaju usluge samo određenoj dobnoj ili polnoj grupi. Pojedine discipline koje pružaju usluge posebnim dobnim ili polnim grupama to će raditi, ali je ovdje normativ prikazan za kompletnu populaciju.

Konsultativno-specijalistička djelatnost tercijarnog nivoa

Zdravstvena djelatnost	Sastav tima	Broj osiguranih lica svih dobnih grupa na 1 radni tim	Vrijednost godišnjeg rada tima u bodovima
Nefrologija	1 dr.med.spec. interne med. - nefrolog 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	600.000	235.000
Kardiologija i bolesti cirkulatornog sistema	1 dr.med.spec. interne med. - kardiolog 1 medicinska sestra/tehničar SSS	300.000	166.300
Gastroenterologija	1 dr.med.spec. interne med. - gastroenterolog 1 medicinska sestra/tehničar SSS	500.000	166.300
Endokrinologija	1 dr.med.spec. interne med. - endokrinolog 1 medicinska sestra/tehničar SSS	450.000	166.300
Hematologija	1 dr.med.spec. interne med. - hematolog 0,5 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	200.000	200.700
Reumatologija	1 dr.med.spec. interne med. - reumatolog 1 medicinska sestra/tehničar SSS	500.000	166.300
Profesionalna patologija i toksikologija	1 dr.med.spec. profesionalne patologije i toksikologije 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	800.000	235.000
Kabinet za dječiju neurologiju	1 dr.med.spec. pedijatrije - neuropedijatar 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	1.200.000	206.000
Kabinet za dječiju endokrinologiju	1 dr.med.spec. pedijatrije - endokrinolog 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	1.300.000	206.000
Kabinet za dječiju nefrologiju	1 dr.med.spec. pedijatrije - nefrolog 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	1.200.000	206.000
Kabinet za dječiju kardiologiju	1 dr.med.spec. pedijatrije - kardiolog 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	1.100.000	206.000
Kabinet za dječiju pulmologiju	1 dr.med.spec. pedijatrije - pulmolog 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	1.200.000	206.000
Kabinet za dječiju alergologiju, imunologiju i reumatologiju	1 dr.med.spec. pedijatrije - reumatolog imunolog 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	1.200.000	206.000
Kabinet za dječiju gastroenterologiju	1 dr.med.spec. pedijatrije - gastroenterolog 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	1.500.000	206.000
Kabinet za dječiju hematologiju	1 dr.med.spec. pedijatrije - hematolog onkolog 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	1.200.000	206.000
Kabinet za hemofiliju (svi uzrasti)*	1 dr.med.spec. pedijatrije - hematolog onkolog 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	1.800.000	233.800
Pulmologija	1 dr.med.spec. pulmologije 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 1 medicinska sestra/tehničar SSS	600.000	235.000
Neurologija	1 dr.med.spec. neurologije 0,5 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 1 medicinska sestra/tehničar SSS	400.000	200.700
Psihijatrija	1 dr.med.spec. psihijatrije 0,5 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 1 medicinska sestra/tehničar SSS	200.000	200.700
Infektologija	1 dr.med.spec. infektologije 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 1 medicinska sestra/tehničar SSS	700.000	235.000

Dermatovenerologija	1 dr.med.spec. dermatolog sa posebnom edukacijom 0,5 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen 1 medicinska sestra/tehničar SSS	700.000	200.700
Onkologija i radioterapija	1 dr.med.spec. onkologije ili dr.med.subspec. onkologije 0,5 dr.med.spec. radiodijagnostike 0,5 dr.med.spec. radioterapije 0,2 dr.med.spec. patologije sa posebnom edukacijom 0,3 biohemičar drugi ciklus VSS (master) 0,5 diplomirani psiholog ili magistar psihologije 1 inženjer rtg dijagnostike ili rtg tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 2 medicinska sestra/tehničar SSS	250.000	580.10000
Ortopedija i traumatologija	1 dr.med.spec. ortopedije i traumatologije 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	400.000	242.300
Rekonstruktivna i plastična hirurgija	1 dr.med.spec. plastične hirurgije 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	400.000	242.300
Angiologija i vaskularna hirurgija	1 dr.med.spec. vaskularne hirurgije 2 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	550.000	313.500
Kardiohirurgija	1 dr.med.spec. kardiohirurgije 2 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	500.000	313.500
Neurohirurgija	1 dr.med.spec. kardiohirurgije 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	500.000	313.500
ORL	1 dr.med.spec. ORL 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	650.000	242.300
Oftalmologija	1 dr.med.spec. oftalmologije 1 medicinska sestra/tehničar SSS	350.000	177.200
Maksilofacijalna hirurgija	1 dr.med. ili dr.stom. specijalista maksilofacijalne hirurgije 1 medicinska sestra/tehničar SSS	650.000	171.200
Ginekologija	1 dr.med.spec. ginekologije sa subspecijalizacijom iz endokrinologije 0,5 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 2 medicinska sestra/tehničar SSS	700.000	271.900
Transplantologija	3 doktora medicine odgovarajuće specijalnosti 1 medicinska sestra/tehničar SSS	700.000	412.400

*Kabinet (Centar) za hemofiliju obuhvata ove bolesnike svih uzrasta, te zato u sastavu tima ima i internistu-hematologa.

Standardi i normativi vanbolničke dijagnostičke djelatnosti tercijarnog nivoa

Vanbolnička dijagnostička djelatnost odnosi se na pacijente koji nisu hospitalizirani.

Specijalistička disciplina	Sastav tima	Broj osiguranih lica svih dobnih grupa na 1 radni tim	Vrijednost godišnjeg rada tima u bodovima
Nuklearna medicina	1 dr.med.spec. nuklearne medicine 0,5 fizičar 0,5 hemičar 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1,5 medicinska sestra/tehničar SSS	400.000	312.700
Transfuziologija	1 dr.med.spec. transfuziolog 0,3 spec. medicinske biohemije 0,5 biolog drugi ciklus VSS ili VSS VII stepen 0,3 hemičar drugi ciklus VSS ili VSS VII stepen 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 2 laboratorijski tehničar SSS	600.000	518.900
Radiodijagnostika	1 dr.med.spec. radiodijagnostike 0,3 doktor medicine spec. anesteziologije 0,3 inženjer rtg dijagnostike drugi ciklus VSS ili VSS VII stepen 0,3 elektroničar ili fizičar drugi ciklus VSS ili VSS VII stepen 2 inženjer rtg dijagnostike ili rtg tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS	200.000	372.300
Hematološki lab.	1 mr.farmacije spec.biohemije ili dr. med. spec.biohemije 1 biohemičar drugi ciklus VSS (bachelor) 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 laboratorijski tehničar SSS	450.000	480.400
Biohemijski lab.	1 mr. farmacije spec.biohemije ili dr. med. spec.biohemije 1 biohemičar drugi ciklus VSS (bachelor) 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) - laborant 3 laboratorijski tehničar SSS	350.000	480.400
Mikrobiološki lab.	1 dr.med.spec. mikrobiologije 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen - laborant 3 laboratorijski tehničar SSS	450.000	382.300

Javnozdravstvena djelatnost medicine rada federalnog nivoa

Javnozdravstvena djelatnost medicine rada federalnog nivoa se osigurava kroz rad tima u sastavu:

- 1 dr. med. spec. medicine rada
- 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS

Radni tim se osigurava na 800.000 osiguranih lica gravitirajućeg područja.

Godišnja naknada za vrijednost rada tima iznosi 160.000 bodova.

Ova djelatnost obuhvata:

- statistička istraživanja iz oblasti medicine rada
- praćenje zdravstvenog stanja radno aktivnog stanovništva
- izrada i vođenje registra povreda na radu

- izrada i vođenje registra profesionalnih oboljenja
- pružanje stručne pomoći u izradi propisa iz ove oblasti
- pružanje stručno-metodološke pomoći kantonalnim zavodima medicine rada
- praćenje i analiza morbiditeta, povređivanja i apsentizma od interesa za zdravstveno osiguranje

Bolnička zdravstvena zaštita tercijarnog nivoa

Naknade za bolničku zdravstvenu zaštitu izražene kroz cijenu BO dana odnose se na prosječnu cijenu intenzivne, poluintenzivne i standardne njege, u šta je uključen iznos na ime svih materijalnih troškova, a što obuhvata troškove hirurških operacija, lijekova i ostalih preparata i materijala, osim troškova materijala koji se ugrađuju u pacijenta, kao i posebno skupih lijekova i preparata. Ovi troškovi obuhvataju i troškove nezdravstvenih radnika u ustanovi.

Specijalistička disciplina	Broj BO dana na 1000 osiguranih lica	Broj bolesničkih postelja na 1000 osiguranih lica	Broj bolesničkih postelja na 1 tim	Vrijednost godišnjeg rada tima iskazana u Bodovima/BO danu	Sastav tima
Nefrologija	2,68	0,008	5	353,6	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Kardiologija	7,45	0,022	5	355,3	1 doktor medicine specijalista 0,2 med. sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Gastroenterologija	1,89	0,005	5	271,8	1 doktor medicine specijalista 0,2 med. sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničar SSS
Endokrinologija	2,30	0,007	5	265,1	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničar SSS
Hematologija	2,91	0,008	5	291,3	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Reumatologija	2,50	0,007	5	243,9	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničar SSS
Profesionalna patologija i toksikologija	1,53	0,004	5	227,7	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničar SSS
Pedijatrija	4,25	0,012	5	256,6	1 doktor medicine specijalista 0,2 med. sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničar SSS
Pulmologija	9,18	0,027	5	256,2	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničar SSS
Neurologija	6,05	0,017	4	399,4	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS 0,5 medicinska sestra/tehničar SSS - fizioterapeut
Psihijatrija	6,00	0,017	4	375,9	1 doktor medicine specijalista 0,1 diplomirani psiholog ili magistar psihologije 0,1 socijalni radnik sa završenim drugim ciklusom VSS 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Infektologija	2,00	0,006	4	383,7	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VSS VI stepen 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Dermatovenerologija	1,53	0,004	5	227,7	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničar SSS
Onkologija i radioterapija	35,60	0,103	5	516,5	1 dr.med.spec. onkologije ili dr.med.subspec. onkologije 0,5 dr.med.spec. radioterapije 0,3 biohemičar drugi ciklus VSS (master) 0,5 diplomirani psiholog ili magistar psihologije 1 inženjer rtg dijagnostike ili rtg tehničar prvi ciklus VSS (bachelor)

					1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničar SSS
Fizijatrija	8,87	0,026	7	247,9	1 doktor medicine specijalista 0,2 diplomirani psiholog ili magistar psihologije 0,2 socijalni radnik sa završenim drugim ciklusom VSS 0,2 fizioterapeut drugi ciklus VSS (master) 2 fizioterapeut prvi ciklus VSS (bachelor) 0,3 okupacioni terapeut prvi ciklus VSS (bachelor) 1 fizioterapeut SSS 2 medicinska sestra/tehničara SSS 0,2 defektolog-logoped drugi ciklus VSS (master)
Abdominalna hirurgija	7,13	0,021	5	341,9	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Urologija	5,77	0,017	4	427,6	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Ortopedija i traumatologija	18,82	0,054	5	383,4	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 5 medicinska sestra/tehničar SSS
Torakalna hirurgija	3,50	0,010	4	414,6	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Hirurgija dojke	3,10	0,009	5	337,1	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Neurohirurgija	12,23	0,035	4	415,3	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Plastična i rekonstruktivna hirurgija	8,78	0,025	4	413,2	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Dječija hirurgija	1,98	0,006	5	351,8	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Angiologija i vaskularna hirurgija	5,70	0,016	5	371,2	1 doktor medicine specijalista vaskularne hirurgije 0,6 dr. med. specijalista interne medicine 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Glandularna i onkološka hirurgija	3,00	0,009	5	348,3	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
ORL	2,90	0,008	5	320,3	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Oftalmologija	2,38	0,007	4	363,3	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničar SSS
Maksilofacijalna hirurgija	5,54	0,016	5	335,3	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Ginekologija i akušerstvo	5,68	0,016	4	408,8	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Biomedicinski potpomognuta oplodnja	1,20	0,003	4	319,2	1 dr.med. spec. ginekolog sa posebnom edukacijom 0,2 dr.med. spec. urologije 0,2 dr.med. spec. onkologije 0,2 biolog drugi ciklus VSS (master) 0,2 diplomirani psiholog ili magistar psihologije 0,2 pravnik drugi ciklus VSS (master) 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničar SSS
Transplantologija	1,32	0,004	4	578,8	1 doktor medicine specijalista 1 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničar SSS
Kardiohirurgija	10,59	0,031	4	602,4	1 doktor medicine specijalista 2 med. sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 4 medicinska sestra/tehničara SSS

Dijagnostičke i druge djelatnosti

Dijagnostička djelatnost kao i druge djelatnosti za hospitalizirane pacijente na tercijarnom nivou osigurava se obavljanjem sljedećih djelatnosti:

Naziv djelatnosti	Sastav radnog tima	Broj postelja na 1 radni tim	Vrijednost godišnjeg rada tima u bodovima
Hematološki laboratorij	1 mr.farmacije spec.biohemije ili dr. med. spec.biohemije 1 biohemičar drugi ciklus VSS (master) 0,2 laboratorijski tehničar drugi ciklus VSS (master) 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 laboratorijski tehničar SSS	150	606.400
Biohemijski laboratorij	1 mr.farmacije spec.biohemije ili dr. med. spec.biohemije 1 biohemičar drugi ciklus VSS (master) 0,2 laboratorijski tehničar drugi ciklus VSS (master) 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 laboratorijski tehničar SSS	200	606.400
Mikrobiološki laboratorij	1 specijalista medicinske mikrobiologije 0,2 laboratorijski tehničar drugi ciklus VSS ili VSS VII stepen 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS ili VSS VI stepen 4 laboratorijski tehničar SSS	250	589.700
Imunološki laboratorij	1 specijalista medicinske imunologije 0,5 biohemičar drugi ciklus VSS (master) 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 2 laboratorijski tehničar SSS	250	457.400
Radiodijagnostika	1 doktor medicine specijalista radiodijagnostike 0,2 doktor medicine specijalista anesteziolog 0,5 fizičar drugi ciklus VSS (master) 0,3 Inžinjer rtg dijagnostike drugi ciklus VSS (bachelor) 3 Inžinjer rtg dijagnostike ili rtg tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničara SSS	150	670.600
Nuklearna medicina	1 doktor medicine specijalista nuklearne medicine 0,5 fizičar drugi ciklus VSS (master) 0,5 hemičar drugi ciklus VSS (master) 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1,5 medicinska sestra/tehničara SSS	600	465.700
Transfuziologija	1 doktor medicine specijalista transfuziolog 0,1 biohemičar drugi ciklus VSS (master) 0,1 magistar farmacije spec kontrole lijekova 0,4 biolog drugi ciklus VSS (master) 1 laboratorijski tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 laboratorijski tehničar SSS 1 medicinska sestra/tehničar SSS	400	607.500
Anesteziologija i reanimacija	1 specijalista anesteziolog 0,5 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS ili VSS VI stepen 1 medicinska sestra/tehničara SSS	30	270.100
Patološka anatomija i citologija	1 specijalista patolog 2 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničara SSS	500	412.100
Klinička farmakologija	1 specijalista kliničke farmakologije 2 medicinska sestra/tehničara SSS	350	199.900
Bolnička apoteka	1 magistar farmacije 2 farmaceutska tehničara SSS	500	199.300
Urgentna medicina	1 specijalista urgentne medicine 0,3 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 3 medicinska sestra/tehničara SSS	120	385.700
Klinička epidemiologija	1 specijalista epidemiolog 0,3 med.sestra/tehničar drugi ciklus VSS (master) 2 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničara SSS	600	266.500
Organizacija zdravstva, informatika i statistika	1 specijalista socijalne medicine, organizacije i ekonomike zdravstva 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničara SSS	900	206.300
Bolnička higijena i dijetetika	1 dr.med specijalista higijene i medicinske ekologije 1 med.sestra/tehničar prvi ciklus VSS (bachelor) 1 medicinska sestra/tehničara SSS	900	206.300

STANDARDI I NORMATIVI

Prilog 2. "Normativ usluga zdravstvene zaštite",

Izmjene i dopune u "Nomenklaturi usluga u primarnoj zdravstvenoj zaštiti":

U **PRILOGU 2. "Normativ usluga zdravstvene zaštite",** u dijelu **"Nomenklatura usluga u primarnoj zdravstvenoj zaštiti",** u okviru naslova: "Opšta i porodična medicina" dodaju se sljedeće usluge za medicinsku sestru-tehničara opšteg smjera sa završenim prvim ciklusom VSS u timu porodične medicine (0,33) za aktivnosti promocije zdravlja i prevencije bolesti i koordinaciju sa Centrom za promociju zdravlja i prevenciju bolesti", a koje glase:

**USLUGE MEDICINSKE SESTRE U TIMU PORODIČNE MEDICINE (0,33)
(PODRŠKA RADU CENTRA ZA PROMOCIJU I PREVENCIJU ZDRAVLJA)**

RB	NAZIV USLUGE	SADRŽAJ USLUGE
1.	Grupne edukacije o zdravlju	Organizacija i provođenje edukacija za pacijente o pravilnoj ishrani, fizičkoj aktivnosti, štetnosti pušenja, prevenciji karcinoma i dr.
2.	Individualno savjetovanje o životnim navikama	Savjetovanje o promjeni ponašanja: prestanak pušenja, smanjenje alkohola, pravilna ishrana, povećanje fizičke aktivnosti.
3.	Edukacija pacijenata sa hroničnim bolestima	Pojedinačna i grupna edukacija za osobe sa dijabetesom, hipertenzijom, KOPB-om, dislipidemijom.
4.	Preventivno mjerenje i procjena rizika	Mjerenje BMI, obima struka, krvnog pritiska, glikemije, holesterola; procjena rizika za kardiovaskularne i metaboličke bolesti.
5.	Skrining testiranja	Provođenje skrining testova (upitnici za depresiju, rizike, demenciju, karcinome); inicijalna selekcija pacijenata za dalju evaluaciju.
6.	Savjetovaniški rad	Rad u savjetovaništima za dijabetes, hipertenziju, ishranu i odvikavanje od pušenja; praćenje napretka korisnika.
7.	Vodjenje preventivnih registara	Ažuriranje registara hroničnih bolesti, karcinoma, faktora rizika; unos i analiza podataka.
8.	Saradnja s lokalnom zajednicom	Saradnja sa školama, udruženjima, mjesnim zajednicama na promociji zdravlja.
9.	Organizacija zdravstvenih kampanja	Učestvovanje u organizaciji Dana zdravlja, promotivnih aktivnosti, ulica zdravlja i sl.
10.	Motivacioni intervju	Provođenje kratkih strukturiranih intervjua za pacijente koji nisu spremni na promjene, s ciljem motivacije.
11.	Digitalna evidencija preventivnih usluga	Unos podataka o provedenim preventivnim pregledima i savjetovanjima u elektronske zdravstvene sisteme.
12.	Rad sa osjetljivim grupama stanovništva	Provođenje preventivnih intervencija kod starijih, siromašnih, osoba u ruralnim krajevima, nepismenih osoba i drugih ranjivih grupa.

U **PRILOGU 2. "Normativ usluga zdravstvene zaštite",** u dijelu **"Nomenklatura usluga u primarnoj zdravstvenoj zaštiti",** iza naslova "Opšta i porodična medicina" dodaje se naslov **"Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti (CPP)"** i usluge koje glase:

Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti (CPP)

RB	Usluga/Aktivnost	Sadržaj usluge/aktivnosti
USLUGE CPP-A		
1.	Planiranje i programiranje	Učestvovanje u izradi kantonalnih i lokalnih programa promocije zdravlja i prevencije

		bolesti, u saradnji sa kantonalnim zavodom za javno zdravstvo. Izrada specifičnih programa promocije zdravlja i prevencije bolesti na osnovu zdravstvenog profila lokalne zajednice.
2.	Implementacija	Provođenje kantonalnih i lokalnih programa promocije zdravlja i prevencije bolesti. Koordinacija sa službama unutar doma zdravlja, kantonalnim zavodom za javno zdravstvo, drugim zdravstvenim ustanovama prema potrebama, te drugim sektorima (obrazovanje, socijalna zaštita itd.) radi provođenja navedenih programa.
3.	Monitoring i evaluacija	Prikupljanje i obrada podataka o: provođenju promotivnih i preventivnih aktivnosti, radu službi doma zdravlja u oblasti promocije i prevencije, primjeni standardiziranih protokola za procjenu rizika i upravljanje hroničnim nezaraznim bolestima, statističkim pokazateljima zdravlja zajednice, drugim relevantnim podacima za rad CPP-a.
4.	Edukacija i savjetovanje	Provođenje aktivnosti zdravstvenog odgoja. Stručno savjetovanje pojedinaca i grupa o zdravim stilovima života, bolestima i povredama, o stresu i sagorijevanju, o pravilnim navikama spavanja i snu, o utjecaju digitane zavisnosti na zdravlje kod djece i adolescenata i dr., a u skladu sa usvojenim kantonalnim i lokalnim programima promocije zdravlja i prevencije bolesti.
5.	Promocija i javne kampanje	Promocija rada CPP-a putem medija i javnih nastupa. Učešće u javnozdravstvenim kampanjama u lokalnoj zajednici s fokusom na ključne faktore rizika.
6.	Izvjешtavanje i administracija	Izrada mjesečnih i godišnjeg izvještaja o radu CPP-a (najkasnije do 30. marta tekuće godine za prethodnu).
7.	Ostali zadaci	Obavljanje drugih aktivnosti od značaja za promociju zdravlja i prevenciju bolesti.
8.	Koordinacija sa unutrašnjim službama doma zdravlja	CPP uspostavlja kontinuiranu i funkcionalnu koordinaciju sa: porodičnom medicinom, pedijatrijom primarnog nivoa, ginekologijom i akušerstvom primarnog nivoa, službom zdravstvene njege u zajednici i patronažnom službom, centrom za mentalno zdravlje u zajednici, centrom za rani rast i razvoj, postojećim savjetovaništima (za dijabetes, mlade, trudnice, odvikavanje od pušenja, prehranu i dr.), centrom za imunizaciju, stomatologijom, centrom za fizikalnu terapiju i rehabilitaciju i dr. Koordinacija podrazumijeva: zajedničko planiranje i evaluaciju preventivnih aktivnosti, razmjenu podataka i informacija, učešće u multidisciplinarnim timovima za rješavanje kompleksnih slučajeva.
9.	Koordinacija sa vanjskim ustanovama i institucijama	CPP uspostavlja kontinuiranu i funkcionalnu koordinaciju sa kantonalnim zavodom za javno zdravstvo. Uz posredovanje kantonalnog zavoda za javno zdravstvo, CPP uspostavlja kontinuiranu i funkcionalnu koordinaciju sa zdravstvenim ustanovama (registriranim na kantonalnom nivou): zavod za zaštitu materinstva, zavod za bolesti zavisnosti, zavod za sportsku medicinu, zdravstvenim ustanovama višeg nivoa zdravstvene zaštite (bolnice i sl.). Uz posredovanje kantonalnog zavoda za javno zdravstvo, CPP uspostavlja kontinuiranu i funkcionalnu koordinaciju sa drugim sektorskim i međusektorskim institucijama na nivou lokalne zajednice i/ili kantona: centri/službe za socijalni rad, odgojno-obrazovne ustanove, domovi za djecu bez roditeljskog staranja, sektor ekologije i zaštite okoliša, opštinska/gradska uprava, civilno društvo i nevladine organizacije (NVO), institucije za zaštitu prava (npr. centri za pravnu pomoć).

		Usluge koordinacije uključuju: učešće u međusektorskim radnim grupama i odborima, planiranje i provođenje zajedničkih intervencija i kampanja, razmjena i zajednička obrada podataka, sve od interesa za lokalnu zajednicu.
10.	Koordinacija sa zdravstvenim savjetom jedinice lokalne samouprave	CPP uspostavlja kontinuiranu i funkcionalnu koordinaciju sa zdravstvenim savjetom jedinice lokalne samouprave. Zdravstveni savjet je od izuzetne važnosti za zaštitu prava pacijenata, ali i za planiranje mjera na nivou lokalne zajednice u cilju zaštite zdravlja stanovništva. Savjet je horizontalno vezan uz zdravstvene ustanove i privatne prakse, ali i udruženja pacijenata na svom području, a vertikalno za sve nivoe vlasti, od jedinice lokalne samouprave do nadležnih ministarstva zdravstva. Zbog takve statusne pozicije, CPP treba da doprinosi svojim radom i rezultatima unaprijeđenju kvalitete rada zdravstvenih savjeta, a zdravstveni savjeti svojom ulogom da podržavaju djelovanje CPP u lokalnoj zajednici. Usluge koordinacije uključuju: učešće na sastancima savjeta, učešće u planiranju i provođenju zajedničkih mjera, razmjena i zajednička obrada podataka, razmatranje i podnošenje inicijativa nadležnim tijelima i sl., a sve od interesa za lokalnu zajednicu.
USLUGE SARADNJE SA DRUGIM ORGANIZACIONIM JEDINICAMA u skladu sa usvojenim kantonalnim i lokalnim programima promocije zdravlja i prevencije bolesti		
11.	Saradnja sa službama opšte i porodične medicine na provođenju njihovih preventivnih usluga	Saradnja u oblasti promocije provođenja ciljanih pregleda za: rano otkrivanje hroničnih nezaraznih bolesti, rano otkrivanje faktora rizika za osobe iznad 18 godina, rano otkrivanje faktora rizika za zdravu djecu koja nose faktor rizika, Saradnja u oblasti promocije provođenja ciljanih pregleda školske djece u svrhu smještaja u kolektiv, oslobađanja nastave od fizičkog vaspitanja, izdavanja ljekarskog uverenja i dr. Saradnja u savjetodavnom radu, zdravstveno-odgojnom radu (grupnom i individualnom).
12.	Saradnja sa službama za zdravstvenu zaštitu predškolske djece na provođenju njihovih preventivnih usluga	Saradnja u oblasti promocije provođenja svih propisanih sistematskih pregleda djece, ciljanih pregleda djece radi smještaja u dječju ustanovu. Individualna ili grupna edukacija roditelja/staratelja, savjetovanje roditelja, staratelja, nastavnika, bolesnika ili drugog lica bez ljekarskog pregleda, zdravstveno-odgojni rad upotrebom različitih metoda.
13.	Saradnja sa službama polivalentne patronaže i zdravstvene njege u zajednici	Saradnja u oblasti promocije analize i izvještavanja o izvršenim patronažnim posjetama po svim propisanim vrstama (razlozima) patronažnih posjeta. Saradnja u savjetodavnom radu, zdravstveno-odgojnom radu (grupnom i individualnom). Koordiniranje sa patronažnom službom (zdravstvenom njegom u zajednici) po određenom slučaju, te u odnosu na trudnice, porodilje, babinjare i žene nakon prekida trudnoće.
14.	Saradnja sa službama za zdravstvenu zaštitu žena na provođenju njihovih preventivnih usluga	Saradnja u oblasti promocije provođenja samopregleda i ciljanih pregleda za rano otkrivanje karinoma kod žena. Zdravstveno-odgojni rad u vezi planiranja porodice, te sa trudnicama, porodiljama, babinjarama (individualni i grupni - "škola roditeljstva").
15.	Saradnja sa službama za pulmološku	Saradnja na provođenju mjera prevencije faktora rizika za hronična plućna oboljenja, prevencije astmatičnog napada ("astma škola").

	zdravstvenu zaštitu kod nespecifičnih i specifičnih plućnih oboljenja na provođenju njihovih preventivnih usluga	Zdravstveno-odgojni rad (individualni i grupni).
16.	Saradnja sa službama za preventivno-promotivnu zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata i preventivne preglede školske djece i mladih	Saradnja na način definiran godišnjim planom rada službe za preventivno-promotivnu zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata i preventivne preglede školske djece i mladih nadležnog kantonalnog zavoda za javno zdravstvo
17.	Zaštita mentalnog zdravlja - savjetovanje i psihodukacija	Zdravstveno-odgojni rad (individualni i grupni) Saradnja u kriznim situacijama u lokalnoj zajednici

*Usluge pod rednim brojevima od 10. do 17. CPP koordinira, a provode službe u okviru doma zdravlja. CPP ove usluge provodi na način i u obimu koji su definirani promotivno-preventivnim programima za određeni period.

U PRILOGU 2. "Normativ usluga zdravstvene zaštite", u dijelu "Nomenklatura usluga u primarnoj zdravstvenoj zaštiti", usluge pod naslovom "Zdravstvena zaštita predškolske djece" mijenjaju se i glase:

Zdravstvena zaštita predškolske djece

RB	USLUGA	SADRŽAJ USLUGE
	PREVENTIVNE USLUGE	
1.	Ciljani pregled djeteta od 0-6 godina radi smještaja u dječju ustanovu	Doktor - uspostavljanje kontakta sa roditeljima i djetetom, klinički pregled i pregled po sistemima, kontrola podataka iz zdravstvenog kartona (o vakcinaciji, pretežanim bolestima, alergiji itd.), izdavanje zdravstvenog lista, vođenje medicinske dokumentacije. Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa roditeljem i djetetom, priprema djeteta za pregled i popunjavanje medicinske dokumentacije.
2.	Individualna ili grupna poduka roditelja/staratelja	Edukacija roditelja/staratelja sa naglaskom na kompetencije iz oblasti ranog rasta i razvoja prema postojećem kurikulumu za edukaciju roditelja djece od rođenja do polaska u školu.
3.	Kontrolni pregled dojenčeta	Obavlja se radi kontrole zdravstvenog stanja i efikasnosti predloženih i preduzetih mjera u cilju unaprijeđenja zdravlja. Vakcinacija po kalendaru vakcinacije.
4.	Koordinisanje ljekara sa patronažnom službom (zdravstvenom njegom u zajednici) po određenom slučaju i nalog za patronažu	Davanje upute medicinskoj sestri u zajednici (patronažnoj sestri), a na osnovu postojeće medicinske dokumentacije, kao i primanje povratnih informacija od patronaže o preduzetim mjerama primarne i sekundarne prevencije na očuvanju zdravlja djeteta u porodici ili instituciji u kojoj živi i boravi (škole, zavodi i sl.). Koordinisanje se provodi usmeno i na osnovu pismene dokumentacije i evidencije (patronažni list, nalog za patronažnu posjetu i slično).
5.	Obrada pupka kod novorođenčeta	Priprema materijala i djeteta, uvid u medicinsku dokumentaciju, orijentacioni klinički pregled novorođenčeta, mišljenje o izvodenju postupka, obrada pupčane rane sa previjanjem, vođenje dokumentacije i evidencije. Po potrebi: propisivanje terapije i upućivanje na dodatne preglede.
6.	Pregled i davanje sredstava za imunizaciju	Doktor - ljekarski pregled neposredno prije izvodenja vakcinacije radi utvrđivanja eventualnih kontraindikacija za primjenu vakcine i davanje savjeta u vezi provedene vakcinacije.

		Medicinska sestra - priprema vakcine, davanje vakcine, zbrinjavanje mjesta aplikacije i popunjavanje medicinske dokumentacije.			
7.	Savjetovanje roditelja, staratelja, nastavnika, bolesnika ili drugog lica u ordinaciji od strane ljekara bez ljekarskog pregleda	Jedan od načina zdravstvenog vaspitanja kojim ljekar u razgovoru sa pojedincem razmatra određenu problematiku u cilju rješavanja ličnih, kolektivnih ili zdravstvenih problema. Sadrži poziv, izlaganje problematike, vođenje razgovora, donošenje zaključka, davanje savjeta, upisivanje u određenu dokumentaciju, te vođenje evidencije o savjetovanju.			
8.	Sistematski pregled djeteta kod upisa u predškolsko obrazovanje	Doktor - uspostavljanje kontakta sa roditeljima i djetetom, uzimanje anamnestičkih podataka, opšti klinički pregled i pregled po sistemima, upućivanje na laboratorijske analize i vakcinaciju, upućivanje prema indikacijama na konsultativni pregled ORL i logopeda, ocjena psihofizičkog razvoja, davanje savjeta (njega, ishrana, itd.) i popunjavanje medicinske dokumentacije. Prepoznavanje poremećaja u rastu i razvoju djeteta što uključuje: mjerenje tjelesne težine i visine, utvrđivanje načina prehrane dojenčeta, postojanja rahitisa, procjena psihomotornog razvoja, procjena vida, sluha i govora, oboljenja zuba i usta, koštano-mišićne deformacije, kongenitalne anomalije i anomalije spolovila. Upućivanje na sanitarni pregled na kliconoštvo i prisustvo parazita. Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa roditeljima i djetetom, priprema djeteta za pregled, mjerenje tjelesne težine i visine, otisak stopala, orijentaciono stanje vida, sluha, davanje savjeta (njega i ishrana) i popunjavanje medicinske dokumentacije. Provođenje razvojnog skrininga* uz korištenje Razvojno-bihevioralne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS).	11.	Sistematski pregled djeteta u dobi 4-6 godina	Doktor - uspostavljanje kontakta sa roditeljima i djetetom, uzimanje anamnestičkih podataka, opšti klinički pregled i pregled po sistemima, upućivanje na laboratorijske analize i vakcinaciju, upućivanje prema indikacijama na konsultativni pregled ORL i logopeda, ocjena psihofizičkog razvoja, davanje savjeta (njega, ishrana, itd.) i popunjavanje medicinske dokumentacije. Prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacija odstupanja od razvojnih normi, što uključuje: mjerenje tjelesne težine i visine, utvrđivanje načina prehrane, postojanja rahitisa, procjena psihomotornog razvoja, procjena vida, sluha i govora, oboljenja zuba i usta, koštano-mišićne deformacije, kongenitalne anomalije i anomalije spolovila. Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa roditeljima i djetetom, priprema djeteta za pregled, mjerenje tjelesne težine i visine, otisak stopala, orijentaciono stanje vida, sluha, davanje savjeta (njega i ishrana) i popunjavanje medicinske dokumentacije. Razvojni skrining* uz korištenje Razvojno-bihevioralne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS).
9.	Sistematski pregled djeteta pred polazak u osnovnu školu	Doktor - anamneza, opšti klinički pregled i pregled po sistemima, koštano-mišićnog sistema analiza krvne slike i urina, mjerenje krvnog pritiska; ocjena psihičkog stanja, identifikacija odstupanja od razvojnih normi, detekcija poremećaja ponašanja i poduzimanje dijagnostičkih, terapijskih i rehabilitacijskih mjera, konsultacija sa psihologom i pedagogom, ocjena vakcinalnog statusa i vakcinacija, skrining za detekciju poremećaja govora, čula vida i sluha; ocjena zdravstvenog stanja i preduzimanje odgovarajućih dijagnostičkih, terapijskih i rehabilitacionih postupaka, zdravstveno-vaspitnih radi izdavanje potvrde za upis u školu. Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa roditeljem i djetetom, uzimanje anamnestičkih podataka, kontrola provedenih vakcinacija i revakcinacija, mjerenje tjelesne težine i visine, kontrola vida i vidne boje, kontrola psihofizičke sposobnosti djeteta i popunjavanje medicinske dokumentacije. Provođenje razvojnog skrininga* uz korištenje Razvojno-bihevioralne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS).	12.	Sistematski pregled dojenčeta u dobi 3-6 mjeseci	Doktor - kontakt sa roditeljima i djetetom, uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći i porođaju, ishrani majke i novorođenčeta itd., opšti klinički pregled i pregled po sistemima. Ocjena razvoja psihosomatskih funkcija, upoznavanje roditelja sa nadenim stanjem, davanje savjeta (njega, dojenje, ishrana, imunizacija), popunjavanje medicinske dokumentacije. Prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacija odstupanja od razvojnih normi, što uključuje: mjerenje tjelesne težine i visine, utvrđivanje načina prehrane dojenčeta, postojanja rahitisa, procjena psihomotornog razvoja, procjena vida i sluha, koštano-mišićne deformacije, kongenitalne anomalije i anomalije spolovila. Upućivanje na ultrazvučni pregled kukova. Medicinska sestra - kontakt sa roditeljima i djetetom, otvaranje zdravstvenog kartona, priprema djeteta za pregled, mjerenje tjelesne težine, dužine, obima glave i grudi i popunjavanje medicinske dokumentacije. Provođenje razvojnog skrininga* uz korištenje Razvojno-bihevioralne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS).
10.	Sistematski pregled djeteta u dobi 1-3 godina	Doktor - uspostavljanje kontakta sa roditeljima i djetetom, uzimanje anamnestičkih podataka, opšti klinički pregled i pregled po sistemima, upućivanje na laboratorijske analize i vakcinaciju, upućivanje prema indikacijama na konsultativni pregled ORL i logopeda, ocjena psihofizičkog razvoja, davanje savjeta (njega, ishrana, itd.) i popunjavanje medicinske dokumentacije. Prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacija odstupanja od razvojnih normi što uključuje: mjerenje tjelesne težine i visine, utvrđivanje načina prehrane dojenčeta, postojanja rahitisa, procjena psihomotornog razvoja, procjena vida, sluha i govora, oboljenja zuba i usta, koštano-mišićne deformacije, kongenitalne anomalije, i anomalije spolovila. Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa roditeljima i djetetom, priprema djeteta za pregled, mjerenje tjelesne težine i visine, otisak stopala, orijentaciono stanje vida, sluha, davanje savjeta (njega i ishrana) i popunjavanje medicinske dokumentacije. Provođenje razvojnog skrininga* uz korištenje Razvojno-bihevioralne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS).	13.	Sistematski pregled dojenčeta u dobi 6-11 mjeseci	Doktor - kontakt sa roditeljima i djetetom, uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći i porođaju, ishrani majke i novorođenčeta itd., opšti klinički pregled i pregled po sistemima. Ocjena razvoja psihosomatskih funkcija, upoznavanje roditelja sa nadenim stanjem, davanje savjeta (njega, ishrana), popunjavanje medicinske dokumentacije. Prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacija odstupanja od razvojnih normi, što uključuje: mjerenje tjelesne težine i visine, utvrđivanje načina prehrane dojenčeta, postojanja rahitisa, procjena psihomotornog razvoja, procjena vida i sluha, razvoj zuba, koštano-mišićne deformacije, kongenitalne anomalije i anomalije spolovila. Upućivanje na ultrazvučni pregled kukova, minimalni neurološki pregled, provjera vakcinalnog statusa. Medicinska sestra - kontakt sa roditeljima i djetetom, otvaranje zdravstvenog kartona, priprema djeteta za pregled, mjerenje tjelesne težine, dužine, obima glave i grudi i popunjavanje medicinske dokumentacije. Provođenje razvojnog skrininga* uz korištenje Razvojno-bihevioralne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS).
			14.	Sistematski pregled novorođenčeta 0-2 mjeseca	Doktor - kontakt sa roditeljima i djetetom, uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći i porođaju, ishrani majke i novorođenčeta itd., opšti klinički pregled i pregled po sistemima. Ocjena razvoja psihosomatskih funkcija, upoznavanje roditelja sa nadenim stanjem, davanje savjeta (njega, dojenje/ishrana, imunizacija), popunjavanje medicinske dokumentacije. Prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacija odstupanja od razvojnih normi, što uključuje: mjerenje tjelesne težine i visine, utvrđivanje načina prehrane novorođenčeta, postojanja rahitisa, procjena psihomotornog razvoja, procjena vida i sluha, koštano-

		mišićne deformacije, kongenitalne anomalije i anomalije spolovila. Medicinska sestra - kontakt sa roditeljima i djetetom, otvaranje zdravstvenog kartona, priprema djeteta za pregled, mjerenje tjelesne težine, dužine, obima glave i grudi i popunjavanje medicinske dokumentacije. Provođenje razvojnog skrininga* uz korištenje Razvojno-bihevioralne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS).				Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem, uzimanje anamnestičkih podataka, mjerenje temperature, tjelesne težine i upisivanje istih u zdravstveni karton, priprema djeteta za pregled i popunjavanje medicinske dokumentacije.
15.	Zdravstveno-vaspiti rad u maloj grupi	Izlaganje teme; vođenje razgovora sa učesnicima grupe i donošenje zaključaka; davanje savjeta i evidencija izvršenog rada. Edukacija roditelja/staratelja sa naglaskom na kompetencije iz oblasti ranog rasta i razvoja prema postojećem kurikulumu za edukaciju roditelja djece od rođenja do polaska u školu.				Doktor - uspostavljanje kontakta sa majkom ili pratiocem, vođenje zdravstvenog kartona, priprema djeteta, instrumenata i materijala za pregled, obrađivanje mjera tjelesne razvijenosti (težina, tjelesna temperatura), uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći, porođaju, sagledavanje opšteg stanja i razvoja, opšti klinički pregled po sistemima, postavljanje dijagnoze, propisivanje terapije i davanje savjeta i uputa u cijlu liječenja i higijensko-dijetskog režima novorođenčeta, po potrebi: upućivanje na druge dijagnostičko-terapeutske preglede ili bolničko liječenje, unošenje podataka i vođenje odgovarajuće dokumentacije i evidencije.
	USLUGE LIJEČENJA					
16.	Analiza i izrada izvještaja o izvršenim sistematskim pregledima	Na osnovu pokazatelja o izvršenim sistematskim pregledima za svako dijete, pravi se zbirni izvještaj o nadenom stanju za grupe djece. Nakon ovoga slijedi analiza svih pokazatelja zdravlja kod populacije djece u dobnim grupama, o čemu se pravi pisani izvještaj.				Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem, uzimanje anamnestičkih podataka, mjerenje temperature, tjelesne težine i upisivanje istih u zdravstveni karton, priprema djeteta za pregled i popunjavanje medicinske dokumentacije.
17.	Brze analize krvi i urina (trakicama)	Priprema pacijenta, instrumenata, uzimanje materijala, očitavanje rezultata.				
18.	EKG snimanje sa očitavanjem	Priprema djeteta, materijala i opreme, te snimanje svih odvođa, interpretacija i davanje mišljenja.				
19.	Evidentiranje i prijava zaraznih bolesti	Ispunjavanje odgovarajućeg obrasca na osnovu medicinske dokumentacije, dostavljanje u nadležnu ustanovu.				
20.	Incizija manjeg apscesa	Priprema djeteta, instrumenata i materijala, priprema operacionog polja, lokalna anestezija, po potrebi, incizija ili ekscizija, zavoji, zbrinjavanje djeteta, vođenje medicinske dokumentacije i evidencija izvršenog rada.				
21.	Inhaliranje	Priprema pacijenta, potrebnog materijala i medikamenata, uključivanje aparata i aplikacija medikamenata uz kontrolu stanja pacijenta.				
22.	Izdavanje ljekarske potvrde (izvod iz medicinske dokumentacije)	Doktor - uspostavljanje kontakta sa roditeljem i djetetom, analiza laboratorijskih nalaza, popunjavanje medicinske dokumentacije i izdavanje potvrde. Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa roditeljem i djetetom. Popunjavanje medicinske dokumentacije.				
23.	Komunikacija sa socijalnim, obrazovnim i drugim sektorima	Uspostavljanje komunikacije, prijem i dostavljanje informacija. Vođenje dokumentacije.				
24.	Koordinacija sa zdravstvenom njegom u zajednici u odnosu na trudnice, porodilje, babinjare i žene nakon prekida trudnoće	Davanje uputstava o svakom slučaju pojedinačno, a na osnovu postojeće medicinske dokumentacije i ukazane potrebe, kao i primanje povratnih informacija od zdravstvene njege u zajednici o preduzetim mjerama primarne i sekundarne prevencije na očuvanju zdravlja žena, trudnica, porodilja itd. u kući ili na radnom mjestu. Koordinacija se provodi usmeno i na osnovu pismene dokumentacije.				
25.	Ljekarski pregled dojenčeta u ordinaciji - ponovni	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem. Opservacija i izdvajanje djece sumnjive na infektivna oboljenja, uzimanje anamnestičkih podataka o simptomima oboljenja, opšti klinički pregled i pregled po sistemima. Postavljanje dijagnoze, propisivanje terapije, davanje savjeta u pogledu liječenja i higijensko-dijetskog režima, analiza laboratorijskih i drugih pretraga po potrebi. Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem, uzimanje anamnestičkih podataka, mjerenje temperature, tjelesne težine i upisivanje istih u zdravstveni karton, priprema djeteta za pregled i popunjavanje medicinske dokumentacije.				
26.	Ljekarski pregled dojenčeta u ordinaciji - prvi	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem. Opservacija i izdvajanje djece sumnjive na infektivna oboljenja, uzimanje anamnestičkih podataka o simptomima oboljenja, opšti klinički pregled i pregled po sistemima. Postavljanje dijagnoze, propisivanje terapije, davanje savjeta u pogledu liječenja i higijensko-dijetskog režima, analiza laboratorijskih i drugih pretraga po potrebi.				
27.	Ljekarski pregled novorođenčeta u ordinaciji					
28.	Ljekarski pregled novorođenčeta u ordinaciji - ponovni					
29.	Obrada kožnih infekcija (streptodermije, stafilodermije) kod djece					Priprema pribora, materijala i kože djeteta za obradu, uvid u medicinsku dokumentaciju, orijentacioni, lokalni i opšti pregled, obrada promjena na koži (fistule), previjanje, zbrinjavanje djeteta, zaštita od infekcije, ordiniranje daljeg terapeutskog postupka, davanje savjeta i uputa, te vođenje odgovarajuće medicinske dokumentacije i evidencije.
30.	Obrada usne duplje kod sora ili stomatitisa kod dojenčeta					Priprema pribora i materijala za obradu, uvid u medicinsku dokumentaciju, orijentacioni klinički pregled, obrada usne duplje, davanje savjeta i mišljenja i uputa, vođenje dokumentacije i evidencije.
31.	Parantralno davanje lijeka: davanje interavenozne injekcije u ordinaciji					Priprema pacijenta, instrumenta, aplikacija lijeka.
32.	Parantralno davanje lijeka: davanje subkutane i intramuskularne injekcije u ordinaciji					Prijem upute od strane ordinirajućeg ljekara, priprema pacijenta, materijala i instrumentarija; pripremanje mjesta za aplikaciju lijeka; intervenciju, zbrinjavanje djeteta, kao i vođenje odgovarajuće dokumentacije i evidencije.
33.	Ponovni Ljekarski pregled djeteta u dobi od 1 do 3 godina					Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem. Opservacija i izdvajanje djece sumnjive na infektivna oboljenja, uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći, porođaju, rastu i razvoju djeteta, sagledavanje opšteg stanja i razvoja, opšti klinički pregled po sistemima, postavljanje dijagnoze, propisivanje terapije i davanje savjeta i uputa u cijlu liječenja i higijensko-dijetskog režima djeteta. Po potrebi: upućivanje na druge dijagnostičko-terapeutske preglede ili bolničko liječenje. Unošenje podataka i vođenje odgovarajuće dokumentacije i evidencije.

		Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem, upisivanje podataka u karton, Uzimanje anamnestičkih podataka, mjerenje temperature, tjelesne težine i upisivanje istih u zdravstveni karton, priprema djeteta za pregled i popunjavanje medicinske dokumentacije.
34.	Ponovni ljezerski pregled djeteta u dobi od 4 do 6 godina	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem. Opservacija i izdvajanje djece sumnjive na infektivna oboljenja, uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći, porođaju, rastu i razvoju djeteta, sagledavanje opšteg stanja i razvoja, opšti klinički pregled po sistemima, postavljanje dijagnoze, propisivanje terapije i davanje savjeta i uputa u cilju liječenja i higijensko-dijetskog režima djeteta, po potrebi: upućivanje na druge dijagnostičko-terapeutske preglede ili bolničko liječenje, unošenje podataka i vođenje odgovarajuće dokumentacije i evidencije. Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem, upisivanje podataka u karton, Uzimanje anamnestičkih podataka, mjerenje temperature, tjelesne težine i upisivanje istih u zdravstveni karton, priprema djeteta za pregled i popunjavanje medicinske dokumentacije.
35.	Postavljanje fiksacionog zavoja	Priprema povrijeđenog za pregled, priprema medicinske dokumentacije, pregled povrijeđenog, stavljanje fiksacionog zavoja, uputa o daljnjem terapeutskom postupku, vođenje dokumentacije i evidentiranje usluge.
36.	Previjanje rane ili opekotine	Doktor - opservacija povrede i davanje savjeta za dalji tretman. Medicinska sestra - obavljanje previjanja, zakazivanje sljedećeg previjanja.
37.	Primarna obrada površne rane i manje opekotine bez šivenja	Priprema pacijenta, dokumentacije i materijala, lokalni pregled, toaleta rane ili opekotine, previjanje. Uključivanje dodatne terapije, zakazivanje narednog previjanja. Unošenje podataka u medicinsku dokumentaciju, te evidencije izvršenog rada.
38.	Primarno zbrinjavanje većih povreda, lomova, opekotina uz hitnu ljezersku intervenciju	Priprema pacijenta, materijala i instrumenata, uvid u medicinsku dokumentaciju, uzimanje anamnestičkih podataka, toaleta povrede, opekotine, loma, dodatne intervencije u cilju očuvanja vitalnih funkcija, zbrinjavanje pacijenta i obezbjeđenje definitivnog terapeutskog postupka (ordiniranje daljnje terapije ili nalog za transport u stacionarnu ustanovu). Vođenje odgovarajuće medicinske dokumentacije i evidencije.
39.	Prvi ljezerski pregled djeteta u dobi od 1-3 godina u ordinaciji - prvi	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem. Opservacija i izdvajanje djece sumnjive na infektivna oboljenja, uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći, porođaju, rastu i razvoju djeteta, sagledavanje opšteg stanja i razvoja, opšti klinički pregled po sistemima, postavljanje dijagnoze, propisivanje terapije i davanje savjeta i uputa u cilju liječenja i higijensko-dijetskog režima djeteta, po potrebi: upućivanje na druge dijagnostičko-terapeutske preglede ili bolničko liječenje, unošenje podataka i vođenje odgovarajuće dokumentacije i evidencije. Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem, upisivanje podataka u karton, Uzimanje anamnestičkih podataka, mjerenje temperature, tjelesne težine i upisivanje istih u zdravstveni karton, priprema djeteta za pregled i popunjavanje medicinske dokumentacije.
40.	Prvi ljezerski pregled djeteta u dobi od 4-6 godina u ordinaciji - prvi	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem. Opservacija i izdvajanje djece sumnjive na infektivna oboljenja, uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći, porođaju, rastu i razvoju djeteta, sagledavanje opšteg stanja i razvoja, opšti klinički pregled po sistemima, postavljanje dijagnoze, propisivanje terapije i davanje savjeta i uputa u cilju liječenja i higijensko-dijetskog režima djeteta, po potrebi: upućivanje na druge dijagnostičko-terapeutske preglede ili bolničko liječenje, unošenje podataka i vođenje odgovarajuće dokumentacije i evidencije. Medicinska sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i pratiocem, upisivanje podataka u karton, Uzimanje anamnestičkih podataka, mjerenje temperature, tjelesne težine i upisivanje istih u zdravstveni karton, priprema djeteta za pregled i popunjavanje medicinske dokumentacije.

41.	Sačinjavanje statističkih izvještaja	Prikupljanje podataka, popunjavanje obrazaca prema definisanoj metodologiji, Izrada statističkog izvještaja.
42.	Skidanje konaca	Priprema djeteta, materijala i instrumenata, uvid u medicinsku dokumentaciju, toaleta polja, skidanje konaca ili kopči, ordiniranje daljeg terapeutskog postupka, vođenje medicinske dokumentacije i evidencije.
43.	Ukazivanje hitne medicinske pomoći djetetu	Uspostavljanje kontakta sa pratiocem, uzimanje anamnestičkih podataka, klinički pregled sa posebnim osvrtom na ugrožene sisteme i organe, uzimanje orijentacionih laboratorijskih i drugih nalaza (šuk, EKG, Rtg), interpretacija nalaza, intervencije u cilju terapeutskog postupka, eventualno reanimacija djeteta, tamponada, obrada i drugo, obezbjeđenje definitivnog terapeutskog postupka ili transport u stacionarnu ustanovu, vođenje medicinske dokumentacije i evidencije.
44.	Uzimanje materijala za laboratorijske analize u ordinaciji i otprema u laboratorij	Priprema pribora, instrumentarija i djeteta uz uzimanje materijala za laboratorijsku analizu po nalogu ljekara, ispunjavanje propratnog obrasca, otprema materijala u laboratorij, vođenje dokumentacije i evidencije.
45.	Vođenje statističkih evidencija (po timu dnevno)	Vođenje propisane dokumentacije i evidencije o svim podacima zdravstvene statistike ili drugim pokazateljima, a prema propisanim obrascima.

* Razvojni skrining - uz korištenje Razvojno-biheviornalne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS) provode zdravstveni radnici, koji imaju završenu dodatnu edukaciju iz oblasti rane detekcije i intervencije u ranom rastu i razvoju djece od rođenja do polaska u školu. Razvojni skrining uz korištenje RBS vrši u pravilu pedijatrijska/medicinska sestra prije pedijatrijskog pregleda, kao dio pripreme djeteta za pedijatrijski pregled. Ukoliko se tokom pregleda uoče odstupanja u ranom rastu i razvoju djeteta, neophodno je da pedijatar upiše ostvareni rezultat. Na osnovu dokumentovanog rezultata, potrebno uputiti dijete u Centar za rani rast i razvoj, kako bi se obezbijedila pravovremena i sveobuhvatna procjena.

U PRILOGU 2. "Normativ usluga zdravstvene zaštite", u dijelu "Nomenklatura usluga u primarnoj zdravstvenoj zaštiti", iza naslova i usluga: "Zdravstvena zaštita predškolske djece" dodaje se novi naslov "Centar za rani rast i razvoj" i usluge koje glase:

Centar za rani rast i razvoj

RB	USLUGA	SADRŽAJ USLUGE
	USLUGE RANE DETEKCIJE	
1.	Pregled novorođenčeta/dojenčeta u dobi 0 - 3 mjeseca	Uspostavljanje prvog kontakta sa roditeljima/starateljima i djetetom, popunjavanje medicinske dokumentacije, provođenje razvojnog skrininga - Rano prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacije odstupanja od razvojnih normi uz korištenje Razvojno-biheviornalne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS). Educiranje roditelja/staratelja po potrebi ili prema indikaciji skale na kašnjenje ili poremećaja u razvoju. Upućivanje djeteta na dalju dijagnostiku i intervenciju.
2.	Pregled dojenčeta u dobi 3 - 6 mjeseci	Uspostavljanje prvog kontakta sa roditeljima/starateljima i djetetom, popunjavanje medicinske dokumentacije, provođenje razvojnog skrininga - Rano prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacije odstupanja od razvojnih normi uz korištenje Razvojno-biheviornalne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS).

		Educiranje roditelja/staratelja po potrebi ili prema indikaciji skale na kašnjenje ili poremećaja u razvoju. Upućivanje djeteta na dalju dijagnostiku i intervenciju.			provođenje razvojnog skrininga - Rano prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacije odstupanja od razvojnih normi uz korištenje Razvojno-biheviornalne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS). Educiranje roditelja/staratelja po potrebi ili prema indikaciji skale na kašnjenje ili poremećaja u razvoju. Upućivanje djeteta na dalju dijagnostiku i intervenciju.
3.	Pregled dojenčeta u dobi 6 - 9 mjeseci	Uspostavljanje prvog kontakta sa roditeljima/starateljima i djetetom, popunjavanje medicinske dokumentacije, provođenje razvojnog skrininga - Rano prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacije odstupanja od razvojnih normi uz korištenje Razvojno-biheviornalne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS). Educiranje roditelja/staratelja po potrebi ili prema indikaciji skale na kašnjenje ili poremećaja u razvoju. Upućivanje djeteta na dalju dijagnostiku i intervenciju.	9.	Ponovni pregled dojenčeta u dobi 3 - 6 mjeseci	Re-testiranje RBS skalom u slučaju odstupanja razvoja pri prvoj posjeti, ili praćenje novom RBS u slučaju tipičnog razvoja. Educiranje roditelja/staratelja i stručno informisanje i savjetovanje. Upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili intervenciju po potrebi.
4.	Pregled dojenčeta u dobi 9 - 12 mjeseci	Uspostavljanje prvog kontakta sa roditeljima/starateljima i djetetom, popunjavanje medicinske dokumentacije, provođenje razvojnog skrininga - Rano prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacije odstupanja od razvojnih normi uz korištenje Razvojno-biheviornalne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS). Educiranje roditelja/staratelja po potrebi ili prema indikaciji skale na kašnjenje ili poremećaja u razvoju. Upućivanje djeteta na dalju dijagnostiku i intervenciju.	10.	Ponovni pregled dojenčeta u dobi 6 - 9 mjeseci	Re-testiranje RBS skalom u slučaju odstupanja razvoja pri prvoj posjeti, ili praćenje novom RBS u slučaju tipičnog razvoja. Educiranje roditelja/staratelja i stručno informisanje i savjetovanje. Upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili intervenciju po potrebi.
5.	Pregled djeteta u dobi 12 - 18 mjeseci	Uspostavljanje prvog kontakta sa roditeljima/starateljima i djetetom, popunjavanje medicinske dokumentacije, provođenje razvojnog skrininga - Rano prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacije odstupanja od razvojnih normi uz korištenje Razvojno-biheviornalne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS). Educiranje roditelja/staratelja po potrebi ili prema indikaciji skale na kašnjenje ili poremećaja u razvoju. Upućivanje djeteta na dalju dijagnostiku i intervenciju.	11.	Ponovni pregled dojenčeta u dobi 9 - 12 mjeseci	Re-testiranje RBS skalom u slučaju odstupanja razvoja pri prvoj posjeti, ili praćenje novom RBS u slučaju tipičnog razvoja. Educiranje roditelja/staratelja i stručno informisanje i savjetovanje. Upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili intervenciju po potrebi.
6.	Pregled djeteta u dobi 18 - 24 mjeseca	Uspostavljanje prvog kontakta sa roditeljima/starateljima i djetetom, popunjavanje medicinske dokumentacije, provođenje razvojnog skrininga - Rano prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacije odstupanja od razvojnih normi uz korištenje Razvojno-biheviornalne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS). Educiranje roditelja/staratelja po potrebi ili prema indikaciji skale na kašnjenje ili poremećaja u razvoju. Upućivanje djeteta na dalju dijagnostiku i intervenciju.	12.	Ponovni pregled djeteta u dobi 12 - 18 mjeseci	Re-testiranje RBS skalom u slučaju odstupanja razvoja pri prvoj posjeti, ili praćenje novom RBS u slučaju tipičnog razvoja. Educiranje roditelja/staratelja i stručno informisanje i savjetovanje. Upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili intervenciju po potrebi.
7.	Pregled djeteta u dobi 24 - 36 mjeseci	Uspostavljanje prvog kontakta sa roditeljima/starateljima i djetetom, popunjavanje medicinske dokumentacije, provođenje razvojnog skrininga - Rano prepoznavanje poremećaja u ranom rastu i razvoju i identifikacije odstupanja od razvojnih normi uz korištenje Razvojno-biheviornalne skale za procjenu razvoja djeteta (RBS). Educiranje roditelja/staratelja po potrebi ili prema indikaciji skale na kašnjenje ili poremećaja u razvoju. Upućivanje djeteta na dalju dijagnostiku i intervenciju.	13.	Ponovni pregled djeteta u dobi 18 - 24 mjeseca	Re-testiranje RBS skalom u slučaju odstupanja razvoja pri prvoj posjeti, ili praćenje novom RBS u slučaju tipičnog razvoja. Educiranje roditelja/staratelja i stručno informisanje i savjetovanje. Upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili intervenciju po potrebi.
8.	Pregled djeteta u dobi 4 - 6 godina	Uspostavljanje prvog kontakta sa roditeljima/starateljima i djetetom, popunjavanje medicinske dokumentacije,	14.	Ponovni pregled djeteta u dobi 24 - 36 mjeseci	Re-testiranje RBS skalom u slučaju odstupanja razvoja pri prvoj posjeti, ili praćenje novom RBS u slučaju tipičnog razvoja. Educiranje roditelja/staratelja i stručno informisanje i savjetovanje. Upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili intervenciju po potrebi.
			15.	Ponovni pregled djeteta u dobi 4 - 6 godina	Re-testiranje RBS skalom u slučaju odstupanja razvoja pri prvoj posjeti, ili praćenje novom RBS u slučaju tipičnog razvoja. Educiranje roditelja/staratelja i stručno informisanje i savjetovanje. Upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili intervenciju po potrebi.
			16.	Individualna ili grupna edukacija roditelja/staratelja	Educiranje roditelja/staratelja sa naglaskom na kompetencije iz oblasti ranog rasta i razvoja prema postojećem kurikulumu za edukaciju roditelja djece od rođenja do polaska u školu.
			17.	Intervju sa roditeljem/starateljem i opservacija djeteta	Vodenje usmjerenog razgovora s ciljem prikupljanja anamnestičkih i/ili heteroanamnestičkih podataka relevantnih za dijete i okolinu u kojoj odrasta, te razlog zbog kojeg je dijete došlo u centar (trudnoća, porod, prvi mjeseci života, razvojni milokazi, bračni i porodični status, zdravstveni status roditelja/staratelja). Intervjuisanje uključuje davanje informacija, uputa i preporuka koje se tiču specifičnih sadržaja.

		Posmatranje djeteta u spontanim aktivnostima, ostvarivanje odgovarajuće saradnje za uspješan skrining/detaljnu procjenu razvoja djeteta.
	USLUGE RANE INTERVENCIJE	
1.	Detaljna inicijalna procjena razvojnih vještina djece uzrasta 0 - 3 godine (sa odstupanjima u razvoju)	Detaljno procjenjivanje djeteta putem vodiča (0-3)* kroz svih 5 razvojnih oblasti radi izrade individualnog edukativnog plana i programa intervencije.
2.	Detaljna inicijalna procjena razvojnih vještina djece uzrasta 3 - 6 godine (sa odstupanjima u razvoju)	Detaljno procjenjivanje djeteta putem vodiča (3-6)* kroz svih 5 razvojnih oblasti radi izrade individualnog edukativnog plana i programa intervencije.
3.	Izrada Individualnog razvojnog programa intervencije	Izrada i izvođenje osnovnih programa stimulacije prema oblastima u kojima su detektovana kašnjenja.
4.	Timski sastanak/planiranje interdisciplinarnih i intersektorskih usluga	Pregledanje informacija, podataka i rezultata skrininga djece. Sveobuhvatno procjenjivanje i evaluiranje istog. Prikazivanje slučaja. Diskutovanje i konsultovanje. Planiranje usluga i koordinisanje podrške drugih službi npr. pedijatar, službe socijalnog rada, vrtić, pedagog i sl.
5.	Intervencija sa djecom	Implementacija individualnih razvojnih programa (stimulacija svih 5 razvojnih oblasti) sa jednim djetetom, dvoje ili više djece prema Vodiču uz prikupljanje podataka. Korištenje obrazaca za praćenje i mjerenje tokom rada sa djecom. Analiziranje rada/uspješnosti po programima. Re-evaluacija. Davanje stručnih uputa i savjeta roditeljima za rad na programima kod kuće.
6.	Ponovna detaljna procjena razvojnih vještina djece uzrasta 0 - 3 godine (sa odstupanjima u razvoju)	Ponovno detaljno procjenjivanje razvojnih vještina djeteta koja se vrši putem vodiča (0-3)*, nakon čega se individualni razvojni programi intervencije po potrebi revidiraju. Pisanje izvještaja o napretku.
7.	Ponovna detaljna procjena razvojnih vještina djece uzrasta 0 - 3 godine (sa odstupanjima u razvoju)	Ponovno detaljno procjenjivanje razvojnih vještina djeteta koja se vrši putem vodiča (0-3)*, nakon čega se individualni razvojni programi intervencije po potrebi revidiraju. Pisanje izvještaja o napretku.
8.	Stručni sastanak tima	Razmjenjivanje znanja i iskustava, analiziranje slučaja, razmjena informacija, podataka i rezultata procjenjivanja djeteta, skrininga i rada sa djecom.
9.	Supervizija	Učesće članova tima Centra za rani rast i razvoj u procesu razmatranja slučajeva djece i porodica, postavljanje ciljeva, analiziranje izazova i planiranje rane intervencije, s ciljem poboljšavanja pristupa i metode rada, te unapređivanja kvalitete usluge i timskog rada u oblasti rane detekcije i osnova intervencije.
10.	Individualni rad sa roditeljima	Savjetovanje i educiranje roditelja/staratelja. Informisanje roditelja/staratelja o analizi rezultata procjena i re-evaluacija razvoja djeteta. Davanje specifičnih uputa za rad kod kuće.

		Demonstriranje izvedbe programa intervencije i aktivnosti sa djetetom (poticanje govora, čišćenje izgovora, vježbe motorike, vježbe za razvoj igre, osamostaljivanje, toalet trening, programi hranjenja i razvijanje žvakanja, itd.).
--	--	--

***VODIČ** (0-3 i 3-6) - Vodič za procjenu i izradu individualnih razvojnih programa za djecu od rođenja do treće godine i Vodič za procjenu i izradu individualnih razvojnih programa za djecu od treće do šeste godine.

**Usluge rane intervencije i rane detekcije provodi multidisciplinarni tim (zdravstveni radnici i saradnici) Centra za rani rast i razvoj sa završenom edukacijom iz oblasti rane detekcije i osnova intervencije, a što je utvrđeno važećim propisima u oblasti zdravstva.

U PRILOGU 2. "Normativ usluga zdravstvene zaštite", u dijelu "Nomenklatura usluga u primarnoj zdravstvenoj zaštiti", u okviru usluga navedenih pod naslovom "Zdravstvena zaštita žena", dodaju se dvije nove usluge 33a. i 33b. koje glase:

Zdravstvena zaštita žena

RB	USLUGA	SADRŽAJ USLUGE
33a	Pregled dojki - ultrazvuk	Doktor - pregled dojki i pazušnih jama, tumačenje nalaza, savjetovanje, upućivanje na konsultativne preglede i vođenje medicinske dokumentacije. Medicinska sestra - priprema pacijentkinje i vođenje medicinske dokumentacije.
33b	Pregled dojki - mamografija	Doktor - pregled dojki, tumačenje nalaza, savjetovanje, upućivanje na konsultativne preglede i vođenje medicinske dokumentacije. Medicinska sestra - priprema pacijentkinje i vođenje medicinske dokumentacije.

U PRILOGU 2. "Normativ usluga zdravstvene zaštite", u dijelu "Nomenklatura usluga u primarnoj zdravstvenoj zaštiti", usluge pod naslovom "Zaštita zdravlja zuba i usta kod djece i mladih (do 18 godina)" mijenjaju se i glase:

Zaštita zdravlja zuba i usta kod djece i mladih (do 18 godina)

RB	NAZIV USLUGE	SADRŽAJ USLUGE
1.	Prvi stomatološki pregled djeteta uzrasta od šest mjeseci do tri godine	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem. Opservacija djeteta i uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći, porođaju, rastu i razvoju djeteta, procjena pravilnosti razvoja orofa-cijalnog sistema, evidentiranje eventualnih patoloških stanja, prijedlog individualnog preventivnog programa, uputstva za pravilnu prehranu i oralnu higijenu djeteta, planiranje dinamike budućih posjeta. Stomatološka sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/ pratiocem, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, evidentiranje anamnestičkih podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.
2.	Ponovni ljekarski pregled djeteta u dobi od jedne do tri godine	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, opšta procjena stanja djeteta i njegovog zdravlja, procjena razvoja i ponašanja, držanje tijela i hod djeteta, govor, opšte stanje usne šupljine, stanje oralne higijene, pregled mekih tkiva i gingive, dijagnostika karijesa, pravilnost redosljeda i vremena nicanja, praćenje postojanja eventualnih anomalija strukture, oblika, broja i položaja zuba. Prva stomatološka intervencija u zavisnosti od razloga dolaska. Stomatološka sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, evidentiranje anamnestičkih podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.
3.	Prvi pregled djeteta u dobi od četiri do šest godina	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem. Opservacija djeteta i uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći, porođaju, rastu i razvoju djeteta, procjena pravilnosti razvoja orofacijalnog sistema, evidentiranje eventualnih patoloških stanja, procjena stanja oralne higijene, pregled mekih tkiva i gingive, dijagnostika karijesa, pravilnost redosljeda i vremena nicanja,

		praćenje postojanja eventualnih anomalija strukture, oblika, broja i položaja zuba, planiranje tretmana na osnovu kliničkog nalaza. Prva stomatološka intervencija u zavisnosti od razloga dolaska. Prijedlog individualnog preventivnog programa. Stomatološka sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, evidentiranje anamnestičkih podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.			preventivnog programa, saradnja sa drugim specijalnostima u odnosu na osnovno oboljenje djeteta. Stomatološka sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, popunjavanje medicinske dokumentacije.	
4.	Prvi pregled specijaliste	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem. Opservacija djeteta i uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći, porođaju, rastu i razvoju djeteta, procjena pravilnosti razvoja orofacijalnog sistema, evidentiranje eventualnih patoloških stanja, procjena stanja oralne higijene, pregled mekih tkiva i gingive, dijagnostika karijesa, pravilnost redoslijeda i vremena nicanja, praćenje postojanja eventualnih anomalija strukture, oblika, broja i položaja zuba, planiranje tretmana na osnovu kliničkog nalaza. Prva stomatološka intervencija u zavisnosti od razloga dolaska. Prijedlog individualnog preventivnog programa. Stomatološka sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, evidentiranje anamnestičkih podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.		10.	Prvi pregled djeteta sa poteškoćama u razvoju	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem. Opservacija djeteta i uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći, porođaju, rastu i razvoju djeteta, procjena pravilnosti razvoja orofacijalnog sistema, evidentiranje eventualnih patoloških stanja, procjena stanja oralne higijene, pregled mekih tkiva i gingive, dijagnostika karijesa, pravilnost redoslijeda i vremena nicanja, praćenje postojanja eventualnih anomalija strukture, oblika, broja i položaja zuba, planiranje tretmana na osnovu kliničkog nalaza. Prva stomatološka intervencija u zavisnosti od razloga dolaska. Prijedlog individualnog preventivnog programa, saradnja sa drugim specijalnostima u odnosu na osnovno oboljenje djeteta. Stomatološka sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, evidentiranje anamnestičkih podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.
5.	Ponovni pregled specijaliste	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, opservacija djeteta, stomatološka intervencija u zavisnosti od razloga dolaska. Praćenje primjene planiranog preventivnog programa. Stomatološka sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, popunjavanje medicinske dokumentacije.		11.	Ponovni pregled djeteta sa poteškoćama u razvoju	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, opservacija djeteta, stomatološka intervencija u zavisnosti od razloga dolaska, praćenje primjene planiranog preventivnog programa. Stomatološka sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, popunjavanje medicinske dokumentacije.
6.	Specijalistički konsultativni pregled	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, specijalistički pregled, mišljenje i preporuke za dalji tretman. Stomatološka sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, popunjavanje medicinske dokumentacije.		12.	Ciljani (serijski) pregled	Doktor - klinički pregled djeteta, procjena pravilnosti razvoja orofacijalnog sistema, evidentiranje eventualnih patoloških stanja, procjena stanja oralne higijene, pregled mekih tkiva i gingive, dijagnostika karijesa, pravilnost redoslijeda i vremena nicanja, praćenje postojanja eventualnih anomalija strukture, oblika, broja i položaja zuba planiranje tretmana na osnovu kliničkog nalaza. Stomatološka sestra - evidentiranje anamnestičkih podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.
7.	Pisani nalaz specijaliste	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, specijalistički pregled, mišljenje i detaljan pisani nalaz u zavisnosti od potrebe mišljenje za upis u školu, nalaz nakon traume, uz preporuke za dalji tretman. Stomatološka sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, popunjavanje medicinske dokumentacije.		13.	Obrada i analiza podataka nakon ciljanih i preventivnih pregleda - stanje oralnog zdravlja (mjesečno)	Doktor - analiza podataka prema SZO nakon ciljanih i preventivnih pregleda, davanje mišljenja i preporuka. Sestra - evidentiranje podataka i popunjavanje dokumentacije.
8.	Prvi pregled djeteta koje ima hroničnu bolest, fizičke poteškoće ili mentalno oboljenje	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, opservacija djeteta i uzimanje anamnestičkih podataka o trudnoći, porođaju, rastu i razvoju djeteta, uzimanje detaljne medicinske anamneze sa posebnim osvrtom na osnovno medicinsko oboljenje djeteta, procjena pravilnosti razvoja orofacijalnog sistema, evidentiranje eventualnih patoloških stanja, procjena stanja oralne higijene, pregled mekih tkiva i gingive, dijagnostika karijesa, pravilnost redoslijeda i vremena nicanja, praćenje postojanja eventualnih anomalija strukture, oblika, broja i položaja zuba, planiranje tretmana na osnovu kliničkog nalaza. Prva stomatološka intervencija u zavisnosti od razloga dolaska. Prijedlog individualnog preventivnog programa, saradnja sa drugim specijalnostima u odnosu na osnovno oboljenje djeteta. Stomatološka sestra - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, evidentiranje anamnestičkih podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.		14.	Preventivni pregled	Doktor - procjena pravilnosti razvoja orofacijalnog sistema, evidentiranje eventualnih patoloških stanja, procjena stanja oralne higijene, pregled mekih tkiva i gingive, dijagnostika karijesa, pravilnost redoslijeda i vremena nicanja, praćenje postojanja eventualnih anomalija strukture, oblika, broja i položaja zuba, prijedlog individualnog preventivnog programa. Sestra - evidentiranje podataka i popunjavanje dokumentacije.
9.	Ponovni pregled djeteta koje ima hroničnu bolest, fizičke poteškoće ili mentalno oboljenje	Doktor - uspostavljanje kontakta sa djetetom i roditeljem/starateljem/pratiocem, opservacija djeteta, stomatološka intervencija u zavisnosti od razloga dolaska, praćenje primjene planiranog		15.	Sistematski pregled	Doktor - stomatološki sistematski pregled oralnih tkiva, evidentiranje eventualnih patoloških stanja, procjena stanja oralne higijene, dijagnostika karijesa, praćenje pravilnosti redoslijeda i vremena nicanja, praćenje postojanja eventualnih anomalija strukture, oblika, broja i položaja zuba. Sestra - evidentiranje podataka i popunjavanje dokumentacije.
				16.	Kratki pregled djeteta u školama (grupa do 20 djece)	Doktor - kratki stomatološki pregled u školama, prema preporukama SZO, grupa do dvadesetoro djece. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, evidentiranje podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.
				17.	Kontrola ponašanja djeteta kod straha od stomatološkog tretmana (po posjeti)	Doktor - procjena psihološkog stanja djeteta, načina njegovog ponašanja u stomatološkoj ordinaciji, evaluacija prisustva/odsustva DSA, definiranje tipa roditeljstva, uspostavljanje kvalitetne veze na relaciji

	(farmakološki ili nefarmakološki tretman)	terapeut - roditelj - dijete, priprema djeteta za mogući stomatološki tretman. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, evidentiranje podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.
18.	Procjena rizika za nastanak karijesa - skrining testovi	Doktor - odabir i priprema odgovarajućih skrining testova, priprema mjerenja, analiza dobivenih podataka, prijedlog individualnog preventivnog programa. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, evidentiranje podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.
19.	Analiza prehrane djeteta (sedmodnevna dijeta)	Doktor - analiza sedmodnevnog dnevnika prehrane uz pisani nalaz i preporuke. Sestra - evidentiranje podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.
20.	Savjetovanje vezano za navike u ishrani (dijetetski režim)	Doktor - savjetovanje vezano za navike u ishrani (dijetetski režim) u zavisnosti od dnevnika ishrane. Sestra - evidentiranje podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.
21.	Testiranje (detekcija) plaka grupno i određivanje plak indeksa	Doktor - detekcija plaka upotrebom plak indikatora i određivanje plak indeksa (grupno). Sestra - evidentiranje podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.
22.	Testiranje (detekcija) plaka individualno i određivanje plak indeksa	Doktor - detekcija plaka upotrebom plak indikatora i određivanje plak indeksa. Sestra - evidentiranje podataka i popunjavanje medicinske dokumentacije.
23.	Demonstracija tehnika oralne higijene individualno	Doktor - demonstracija odgovarajuće tehnike oralne higijene za svakog pacijenta prema individualnim potrebama. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, vođenje medicinske dokumentacije.
24.	Demonstracija tehnika oralne higijene, grupno	Doktor - demonstracija odgovarajuće tehnike oralne higijene, grupno, u zavisnosti od uzrasta. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, vođenje medicinske dokumentacije.
25.	Edukacija roditelja/djeteta o pravilnoj prehrani	Doktor - edukativno predavanje u pravilnoj ishrani za roditelje djece do 12 godina i edukativno predavanje o pravilnoj prehrani za djecu stariju od 12 godina. Sestra - vođenje medicinske dokumentacije.
26.	Edukacija roditelja o pravilnom održavanju oralne higijene	Doktor - edukativno predavanje o pravilnom održavanju oralne higijene za roditelje djece do 12 godina starosti. Sestra - vođenje medicinske dokumentacije.
27.	Edukacija o pravilnom održavanju oralne higijene za djecu stariju od 12 godina	Doktor - edukativno predavanje o pravilnom održavanju oralne higijene za djecu od 12 godina starosti.
28.	Edukacija roditelja o prevenciji karijesa - upotreba fluorida	Doktor - edukativno predavanje o značaju upotrebe fluorida u prevenciji karijesa.
29.	Edukacija o prevenciji trauma	Doktor - edukativno predavanje za roditelje, nastavnike i trenere o prevenciji trauma.
30.	Edukacija o prvoj pomoći kod trauma	Doktor - edukativno predavanje za roditelje, nastavnike i trenere o prvoj pomoći kod trauma.
31.	Edukacija putem medija (radio, TV, novine, internet), brošure, časopisi, plakati i sl.	Doktor - edukativna predavanja pripremljena za razne vrste medija.
32.	Fluoridacija pomoću individualne kašike, oba luka	Doktor - aplikacija preparata fluora pomoću individualne kašike - oba luka. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, vođenje medicinske dokumentacije.
33.	Fluoridacija zuba individualno	Doktor - aplikacija odgovarajućih preparata fluora, prema indikacijama. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, vođenje medicinske dokumentacije.
34.	Nanošenje fluoridnog laka (do tri zuba)	Doktor - aplikacija odgovarajućih preparata fluora (do tri zuba), prema indikacijama. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, vođenje medicinske dokumentacije.
35.	Topikalna fluorizacija jontoforezom	Doktor - aplikacija preparata fluora jontoforezom, prema indikacijama. Sestra - priprema radnog mjesta, asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, vođenje medicinske dokumentacije.

36.	Fluoridacija zuba grupno po seansi ispiranjem	Doktor - planiranje programa grupne fluoridacije, kontaktiranje sa školama i vrtićima. Sestra - primjena preparata fluora ispiranjem, grupno u školama.
37.	Savjetovanje s odgajateljima i učiteljima u posebnim grupama djece u školi	Doktor - edukativna predavanja za odgajatelje i nastavnike u zavisnosti od uzrasta djece sa kojima rade.
38.	Preventivne mjere kod trudnica (individualno ili grupno)	Doktor - primjena preventivnih mjera kod trudnica Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, vođenje medicinske dokumentacije.
39.	Savjetovanje trudnica grupno	Doktor - edukativna predavanja o zaštiti oralnog zdravlja trudnica.
40.	Savjetovanje trudnica individualno	Doktor - savjetovanje o očuvanju oralnog zdravlja u zavisnosti od individualnih potreba. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, vođenje medicinske dokumentacije, zakazivanje termina.
41.	Stomatološko odgojno predavanje - mala grupa (do 20 osoba)	Doktor - edukativna predavanja za malu grupu, prilagođena grupi.
42.	Stomatološko odgojno predavanje - velika grupa (više od 20 osoba)	Doktor - edukativno predavanje o zaštiti zdravlja usta i zuba namijenjeno: škola za trudnice, učenici u osnovnim i srednjim školama.
43.	Predavanje u školi i obdaništu	Doktor - edukativno predavanje iz oblasti oralnog zdravlja prilagođeno uzrastu.
44.	Izrada preventivnog programa (do 10 osoba)	Doktor - izrada preventivnog programa za grupu do 10 osoba, prema ulaznim podacima.
45.	Saradnja s lokalnom zajednicom	Doktor - saradnja sa školama, udruženjima, mjesnim zajednicama na promociji oralnog zdravlja. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada.
46.	Organizacija zdravstvenih kampanja	Doktor - učestvovanje u organizaciji Dana oralnog zdravlja i drugih promotivnih aktivnosti iz oblasti oralnog zdravlja. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada.
47.	Evidencija preventivnih usluga	Doktor - unos podataka o provedenim preventivnim pregledima i savjetovanjima u sistem vođenja podataka. Sestra - unos podataka o provedenim preventivnim pregledima i savjetovanjima u sistem vođenja podataka.
48.	Sačinjavanje statističkih izvještaja	Doktor - prikupljanje podataka, popunjavanje obrazaca prema definisanoj metodologiji. Izrada statističkog izvještaja. Sestra - asistencija doktoru stomatologije prilikom rada, izrada statističkog izvještaja.

Izmjene i dopune u "Nomenklaturi usluga javnog zdravstva":

U PRILOGU 2. "Normativ usluga zdravstvene zaštite", u dijelu "Nomenklatura usluga javnog zdravstva", dodaju se nove usluge u cilju podrške Centru za promociju zdravlja i prevenciju bolesti (CPP)", i to za kantonalne zavode za javno zdravstvo i za Federalni zavod za javno zdravstvo, a koje glase:

Kantonalni zavod za javno zdravstvo koordinira i pruža stručnu podršku Centrima za promociju zdravlja i prevenciju bolesti u domovima zdravlja na području lokalnih zajednica unutar kantona za koji je kantonalni zavod za javno zdravstvo nadležan.

RB	Usluga/Aktivnost	Sadržaj usluge/aktivnosti
1.	Stručna i operativna koordinacija sa CPP jedinicama na nivou primarne zdravstvene zaštite	Zavod za javno zdravstvo kantona, kroz aktivnost specijaliste socijalne medicine ili u njegovom nedostatku specijaliste epidemiologije ili higijene, obavlja kontinuiranu koordinaciju i nadzor nad radom CPP jedinica u domovima zdravlja radi osiguravanja standardizacije, kvaliteta i stručne dosljednosti preventivno-promotivnih aktivnosti na nivou primarne zdravstvene zaštite.
2.	Stručno-metodološka podrška	Izrada smjernica i standarda rada za CPP, razvoj edukativnih modula i materijala za osoblje CPP-a, godišnja izrada kalendara promotivno-preventivnih kampanja za implementaciju na lokalnom nivou.

3.	Supervizija i stručno usmjeravanje	Planiranje i provođenje najmanje jedne terenske supervizije po CPP-u godišnje, evaluacija rada CPP-a putem definisanih indikatora (broj savjetovanja, obuhvat ciljnih grupa, kvalitet dokumentacije i izvještavanja i sl.)
4.	Operativna koordinacija umrežavanje	Redovni sastanci sa koordinatorima iz CPP-a i najmanje kvartalno (cilj je razmjena iskustava, harmonizacija rada i prenos preporuka sa kantonalnog nivoa), kreiranje zajedničkih izvještaja za kantonalno ministarstvo zdravstva o stanju preventivne zaštite na nivou kantona.
5.	Monitoring i izvještavanje	Vođenje centralne baze podataka o aktivnostima svih CPP jedinica, godišnji izvještaj o efektima lokalnih promotivno-preventivnih aktivnosti (sa prijedlogom mjera za unapređenje).
6.	Planiranje i realizacija zajedničkih preventivno-promotivnih aktivnosti	Po programu

Federalni zavod za javno zdravstvo koordinira i pruža stručnu podršku Centrima za promociju zdravlja i prevenciju bolesti u domovima zdravlja na području lokalnih zajednica unutar kantona za koji je kantonalni zavod za javno zdravstvo nadležan.

RB	Usluga/Aktivnost	Sadržaj usluge/aktivnosti
1.	Razvoj preventivnih programa za nivo Federacije BiH u koordinaciji s kantonalnim zavodima	Izrada strateškog okvira i preventivnih programa na osnovu javnozdravstvenih prioriteta, međunarodnih smjernica i analiza epidemioloških podataka, u koordinaciji sa kantonalnim zavodima koji program implementiraju i prilagođavaju lokalnom kontekstu, definisanje ciljeva, ciljanih populacija i indikatora uspješnosti programa (npr. skrining hipertenzije, dijabetesa, karcinoma, oralnog zdravlja, mentalnog zdravlja itd.), razrada metodologije i alata (protokoli, obrasci, komunikacijski materijali), organizacija stručnih radnih grupa s predstavnicima kantonalnih zavoda, savjetovanje s relevantnim stručnim udruženjima i akademskom zajednicom, razmjena iskustava i dobrih praksi između kantona, ažuriranje programa u skladu s novim dokazima i evaluacijom rezultata, kreiranje univerzalnih edukativnih paketa za CPP.
2.	Evidencija i analiza javnozdravstvenih intervencija i učinka preventivnih aktivnosti	Razvoj i održavanje jedinstvene platforme za (digitalno) praćenje realizacije preventivnih aktivnosti, u saradnji s kantonalnim zavodima koji ih nose, validiraju i analiziraju podatke s lokalnog nivoa, agregacija i analiza podataka po kantonima i Federaciji BiH, izrada godišnjih izvještaja sa sistemom ranog upozoravanja i prepoznavanja trendova, praćenje indikatora za potrebe strateškog planiranja i izvještavanja (npr. WHO, ECDC).

JP "MOSTAR PARKING" D.O.O. MOSTAR

12

Na osnovu člana 58. Statuta Javnog poduzeća "Mostar Parking" d.o.o. Mostar, člana 8. i 26. Zakona o javnim poduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12), te Odluke o raspisivanju javnog natječaja za izbor i imenovanje članova Odbora za reviziju, Nadzorni odbor JP "Mostar Parking" d.o.o. Mostar, na sjednici održanoj dana 30.12.2025. godine, donosi

ODLUKU O PONIŠTENJU JAVNOG NATJEČAJA

Članak 1.

Poništava se Javni natječaj za izbor i imenovanje predsjednika i dva člana Odbora za reviziju Javnog poduzeća "Mostar Parking" d.o.o. Mostar, objavljen dana 19.12.2025. godine u Službenom listu, Dnevnom listu, Dnevnom Avazu, Službi za zapošljavanje i web stranici društva.

Članak 2.

Javni natječaj iz članka 1. ove Odluke poništava se zbog utvrđene potrebe "Usklađivanja teksta javnog natječaja sa Statutom Društva".

Članak 3.

Zadužuje se Rukovoditelj odjela ZP, po stupanju na snagu ove Odluke, objavi Obavijest o poništenju javnog natječaja na isti način i u istim sredstvima javnog informiranja u kojima je natječaj objavljen.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj 02-01-05/25 EN
30. decembra/prosinca 2025. godine
Mostar

Predsjednik
Nadzornog odbora
Emir Nuspahić, s. r.

(SI-49/26-F)

13

Na osnovu Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u F BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03, 34/03 i 65/13), u skladu sa članom 8. i 26. Zakona o javnim poduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12), te u vezi sa članom 271. Zakona o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", br. 81/15 i 75/21), članom 84. stav (2) Zakona o računovodstvu i reviziji u F BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21), i članom 58. Statuta Javnog poduzeća "Mostar Parking" d.o.o. Mostar, te Odlukom o raspisivanju natječaja za izbor kandidata za članove Odbora za reviziju Javnog poduzeća "MOSTAR PARKING" d.o.o. Mostar, broj 02-01-04/25 EN od 30.12.2025. godine, Nadzorni odbor raspisuje

ODLUKU O RASPISIVANJU JAVNOG NATJEČAJA ZA IZBOR I IMENOVANJE ČLANOVA ODBORA ZA REVIZIJU U JP MOSTAR PARKING D.O.O. MOSTAR

I

Raspisuje se javni natječaj za izbor i imenovanje članova Odbora za reviziju JP "MOSTAR PARKING" d.o.o. Mostar.

II

Sažetak javnog natječaja objavit će se u, "Dnevni list" i "Dnevni avaz", dok će integralni tekst javnog natječaja biti objavljen na oglasnoj ploči Društva, na mrežnim stranicama: www.moparking.ba i "Službenim novinama Federacije BiH".

III

Sastavni dio Odluke je tekst javnog natječaja iz priloga Odluke.

III

Javni natječaj ostaje otvoren 15 (petnaest) dana od dana posljednje objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj 02-01-06/25 EN
30. decembra/prosinca 2025. godine

Predsjednik
Nadzornog odbora
Emir Nuspahić, s. r.

(SI-50/26-F)

JKP "RAD" D.O.O. KLJUČ

14

Na osnovu člana 8. Zakona o javnim preduzećima u FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12), člana 12. stav 3. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/03, 34/03 i 65/13), članova 27., 36. i 40. Statuta JKP "RAD" d.o.o. Ključ (br. 81/12), člana 3. Odluke o izmjeni i dopuni Statuta JKP "RAD" d.o.o. Ključ (br. 483/17), a u skladu sa Rang listom br. 02-45-2351/25 od 17.12.2025. godine, Nadzorni odbor JKP "RAD" d.o.o. Ključ na svojoj konstituirajućoj sjednici održanoj 24.12.2025. godine donosi